

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

Politický vězeň Jaromír Kopecký

Bakalářská práce

Studijní program: B7507 – Specializace v pedagogice
Studijní obory: 7105R056 – Historie se zaměřením na vzdělávání
7507R036 – Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání

Autor práce: **Iveta Jirásková**
Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Portmann, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Iveta Jirásková**
Osobní číslo: **P15000379**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obory: **Historie se zaměřením na vzdělávání**
Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání
Název tématu: **Politický vězeň Jaromír Kopecký**
Zadávací katedra: **Katedra historie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je na základě analýzy pramenů (především dokumentů z Archivu bezpečnostních složek a Národního archivu) a jejich komparace s poznatky z odborné literatury zrekonstruovat životní osud Jaromíra Kopeckého, který byl odsouzen v jednom z politických procesů 50. let 20. století. Detailní pozornost bude zaměřena zejména na analýzu přípravy procesu, obžalobu, hlavní přelíčení, rozsudek a následný osud odsouzeného. Historiografií nebyla doposud této kauze věnována větší pozornost.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Prameny:

Archiv bezpečnostních složek, Praha

Národní archiv, Praha

KOPECKÝ, Jaromír. Paměti diplomata. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5.

Literatura:

DEJMEK, Jindřich, Jan NĚMEČEK a Slavomír MICHÁLEK. Diplomacie Československa. Praha: Academia, 2013, 802 s. ISBN 978-80-200-2285-1.

KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. Komunistický režim a politické procesy v Československu. Brno: Barrister & Principal, 2001, 253 s., xvi s. obr. příl. Poznávání komunistické minulosti. ISBN 80-85947-75-7.

KAPLAN, Karel. Nebezpečná bezpečnost: [státní bezpečnost 1948-1956]. Brno: Doplněk, 1999, 289 s. Knihy - dokumenty. ISBN 80-7239-024-4.

KAPLAN, Karel. Největší politický proces: M. Horáková a spol. Autor úvodu Derek PATON. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1995, 347 s. Studie, materiály, dokumenty. ISBN 80-85270-48-X.

VEBER, Václav. Třetí odboj: ČSR v letech 1948-1953. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická, 2014, 373 s. ISBN 978-80-7395-786-5.

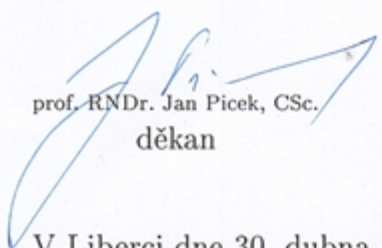
Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Kateřina Lozoviuková, Ph.D.

Katedra historie

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2018**

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

doc. PhDr. Jaroslav Pažout, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 30. dubna 2017

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Podkování

Ráda bych podkovala především své vedoucí práce, Mgr. Kateřině Portmann, Ph.D., jež mi svými radami a odborným vedením umožnila rozvinout daný text do stávající podoby a zároveň za její trpělivost v tomto směru. Dále bych chtěla podkovat všechny, kteří se jakkoli podíleli na korekturách práce a v neposlední řadě panu PhDr. Jaroslavu Pafloutovi, Ph.D., který mi pomáhal s přípravou edice, která je použita jako příloha práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou politických procesů v 50. letech 20. století, konkrétně životním osudem politického vězně Jaromíra Kopeckého. Práce se nejprve věnuje životu Jaromíra Kopeckého před zatčením, kdy působil mimo jiné jako vyslanec Československa v Německo. Dále následuje stejnojmenná část práce, která pojednává o celém procesu s Kopeckým. Popisuje zatčení, vazbu, jeho spojení s procesy s Rudolfem Slánským a Miladou Horákovou a spol., hlavní příčiny a rozsudek. Prostor je věnován i výkonu trestu a životu, který vedl po propuštění z vězení. Bakalářská práce analyzuje život jmenovaného československého vyslance a část jeho rodiny v kontextu tehdejší doby. Snáší se poukázat na jednání komunistického režimu a útrapy, které byly politickým vězňům způsobovány.

Klíčová slova

politické procesy, kauza, historie, politický vězeň, Jaromír Kopecký

Annotation

This bachelor thesis deals with political trials in 1950s in Czechoslovakia, namely the fate of the political prisoner Jaromír Kopecký. The introductory part presents the life of Kopecký before he was arrested. He also held a position of ambassador of Czechoslovakia in Geneva during that time. The crucial part is focused on his own trial, arrest and sentence, which was connected to cases of Rudolf Slánský and Milada Horáková. Part of the text describes his life after he was released. This thesis analyses life of Jaromír Kopecký and his family in the context of that time. It highlights manners and behaviour of communism and suffering caused by this regime on political prisoners.

Key words

political trials, case, history, political prisoner, Jaromír Kopecký

OBSAH

1. Seznam použitých zkratk	8
2. Úvod	9
3. Kritika pramenů a literatury	11
3.1 Kritika Pramenů	11
3.2 Kritika Literatury	12
4. Politické procesy a perzekuce v Československu	14
5. Život Jaromíra Kopeckého před zatčením	19
6. Politický vězeň Jaromír Kopecký	23
6.1 Zatčení a vazba	23
6.2 Jaromír Kopecký jako svědek	27
6.2.1 Role Jaromíra Kopeckého v procesu s László Rajkem a spol.	28
6.2.2 Role Jaromíra Kopeckého v procesu s Miladou Horákovou a spol.	30
6.2.3 Role Jaromíra Kopeckého v procesu s Rudolfem Slánským a spol.	38
6.3 Soudní proces Jaromíra Kopeckého	42
6.3.1 Obžaloba	42
6.3.2 Hlavní přelíčení	44
6.3.3 Rozsudek	45
6.4 Výkon trestu	47
6.5 Život po propuštění z věznice	50
7. Závěr	53
8. Seznam použitých zdrojů	55
9. Příloha- Edice	59

1. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ABS	Archiv bezpečnostních složek
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
č. j.	číslo jednací
ČSNS	Československá strana národně socialistická
ČSR	Československá republika
Dr.	doktor
f.	fond
JUDr.	doktor práv
Kčs	koruna československá
KSČ	Komunistická strana Československa
MV	Ministerstvo vnitra
NA	Národní archiv
např.	například
nar.	narozen
NPT	nápravně pracovní tábor
ONV	okresní národní výbor
str.	stránka
Sb.	Sbírka zákonů
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
StB	Státní bezpečnost
TUL	Technická univerzita v Liberci
tzv.	takzvaný
ÚV KSČ	Ústřední výbor Komunistické strany Československa

2. ÚVOD

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo na základě analýzy, syntézy a komparace pramenů a literatury analyzovat proces Jaromíra Kopeckého, který patřil mezi významné československé diplomaty předválečného i válečného období. Byl členem československého zahraničního protinacistického odboje, organizoval zpravodajské spojení mezi Benešovou exilovou vládou a představiteli domácího odboje. Od roku 1945 působil jako velvyslanec ve Švýcarsku, poté pracoval na ministerstvu zahraničních věcí v Praze.¹

Předložená práce je rozdělena do čtyř hlavních kapitol podle událostí a období, které výrazně ovlivnily život Jaromíra Kopeckého. Pro lepší přehlednost jsou kapitoly dále členěny do podkapitol. První kapitola se věnuje kritice použitých pramenů a literatury. Úvodní kapitola je zaměřena na politické procesy v 50. letech 20. století v Československu. Následuje kapitola, která představuje život Jaromíra Kopeckého před jeho zatčením. Šestá kapitola je pro práci nejstěžejnější, pojednává o Jaromírovi Kopeckém jako o politickém vězni. Kapitola je dále členěna do pěti podkapitol a zabývá se hlavními tématy této práce. Rámec práce je chronologicky orientován podle života Kopeckého. Nejprve je popsán jeho život před zatčením, dále vazba, jeho vyšetřování a role svědka v několika politických procesech. Následuje podkapitola, která se zabývá soudním procesem Jaromíra Kopeckého, žalobou, hlavním přelíčením a rozsudkem. Čtvrtá podkapitola se věnuje výkonu trestu, který probíhal ve valdické věznici. Poslední podkapitola popisuje život Jaromíra Kopeckého po jeho propuštění z vězení.

Práce je také doplněna o přílohu, která obsahuje edici s dokumenty, které ovlivnily život Kopeckého. Příloha obsahuje plné znění žaloby generálního prokurátora v Praze na Jaromíra Kopeckého, Usnesení o odnětí prokurátora, Rozsudek Nejvyššího soudu či žádost o milost a prohlášení o mlčenlivosti.

Cílem bylo zaznamenat politické věznění Jaromíra Kopeckého, srovnat jeho paměti a propojit je s informacemi o místech, době i jiných lidských osudech, které byly čerpány z odborné literatury a dalších zdrojů. Vznikl tím text, jež umožňuje současným i budoucím generacím alespoň částečně přiblížit životní osud Jaromíra Kopeckého.

¹ DEJMEK, Jindřich, Jan NĚMEČEK a Slavomír MICHÁLEK, *Diplomacie Československa. Díl II., Biografický slovník československých diplomatů (1918-1992)*. Praha: Academia, 2013 802 s. ISBN 978-80-200-2285-1. str. 116.

Práce doplňuje již známé monstrprocesy například „Milada Horáková a spol.“ či „Rudolf Slánský a spol.“

Jaromír Kopecký je pro mě zajímavá osobnost. Na pozadí jeho životního osudu a svědectví, které zanechal ve svých pamětech, nám umožnil lépe poznat události z minulé doby.

3. KRITIKA PRAMENŮ A LITERATURY

3.1 KRITIKA PRAMENŮ

Stěžejním materiálem při zpracování životního osudu Jaromíra Kopeckého byly prameny. Vedle paměti se jednalo o dokumenty uložené v Archivu bezpečnostních složek a v Národním archivu. Paměti Jaromíra Kopeckého² vyšly až po jeho smrti roku 2004. Kniha líčí Kopeckého dětství, studia, působení v diplomacii, zatčení a události následující po jeho odsouzení. Paměti byly sepsány na počátku sedmdesátých let a byly doplněny doslovem historika Josefa Tomeše.

Tento pramen posloužil jako zdroj subjektivních názorů Kopeckého a vnímání tehdejší doby i probíhajících událostí. Nutno podotknout, že autor paměti sepisoval s odstupem času, je tedy pravděpodobné, že některé události jsou do určité míry pozměněné. Zároveň, jak sám autor uvádí, se nevracel k tématům, které již byly sepsány někým jiným, například praktikám při výsleších nebo monstrprocesům.

Pro konfrontaci s uvedenými paměti posloužily vyšetřovací spisy Jaromíra Kopeckého, které jsou uloženy v Archivu bezpečnostních složek³ a dokumenty z Národního archivu⁴ o soudním procesu, průběhu věznění atd.

Materiály získané v těchto institucích obsahují zápisy z výslechů a ze zatčení, kde je možné pozorovat určité nesrovnalosti mezi archivem a paměti. Prameny z archivů jsou odrazem doby, ve které probíhaly politické procesy. Často jsou v nich uvedené nepravdivé, zkreslené či zcela vymyšlené údaje, které měly sloužit pro potřeby Státní bezpečnosti (StB). Výslechy vězněných probíhaly pod fyzickým i psychickým nátlakem a jejich cílem bylo vést k nepravdivému doznání. V pramenech je používán i specifický způsob vyjadřování. Fyzický stav některých materiálů byl špatný, jelikož byl z velké míry zasažen vodou při záplavách, a proto i některá pasáže v dokumentech jsou nečitelné.

² KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5.

³ Archiv bezpečnostních složek, 304-257-17, 4516, zpráva o zadržení; ZSGŠ, a. č. 19910, výslech z 30. listopadu 1949; 304, 304-254-10, Žádost o vyloučení majetku, Žádost o nápravu Ministerstvu vnitra; Rt 217/90, 304-254-10, Usnesení o rehabilitaci.

⁴ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Usnesení o odnětí případu, Likvidace odměny obhájce, Obžaloba, Protokol o hlavním líčení, Rozsudek, osobní spis vězně, Usnesení o amnestii, Prohlášení mlčenlivosti.

3.2 KRITIKA LITERATURY

Poznatky z dobových pramenů byly komparovány s informacemi z odborné literatury. Obsah a struktura práce vyžadovaly studium literatury týkající se témat politické situace po 2. světové válce v Československu, perzekuce komunistického režimu po roce 1948, justice a soudů, vězeňství a vězeňských zařízení. Především pak studium literatury zabývající se politickými procesy a monstrprocesy. Nejstěžejnějšími se stala literatura od historika Karla Kaplana, jelikož díla prostupují řadou okruhů spojených právě s politickým děním v Československu v 50. letech 20. století, fungováním Národní bezpečnosti a celkově již zmíněnou problematikou. Mezi stěžejní díla je zde možné uvést *Nebezpečnou bezpečnost*⁵, *Největší politický proces: "M. Horáková a spol."*⁶ či *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*⁷.

Podstatným zdrojem se také staly bakalářské a diplomové práce, které v posledních letech vznikly na Technické univerzitě v Liberci, na katedře historie.⁸ V dnešní době se téma politických vězňů, perzekucí, monstrprocesů a celkově osudů lidí zasažených komunistickým režimem se stává lákavým a zajímavým, proto vzniká celá řada prací, které dané téma líčí. Většina použité literatury vznikla po roce 1989, je proto považována za objektivní zdroj, jelikož již nebyla ovlivněna minulým režimem. Také stále přibývá nová relevantní literatura o době komunismu, ať už od historiků či nadšenců do historie.

⁵ KAPLAN, Karel: *Nebezpečná bezpečnost: (Státní bezpečnost 1948 – 1956)*, 1. vyd. Brno, Doplněk 1999, s. 137-150, ISBN 80-7239-024-4.

⁶ Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995.

⁷ KAPLAN, Karel. *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1.

⁸ ČECHOVÁ, Eva: *Politické procesy 50. let – politický vězeň Jiří Málek*, diplomová práce, Liberec, 2011; KUŘÍKOVÁ, Lucie: *Politické procesy 50. let – kauza František Šedivý*, diplomová práce, Liberec, 2011; KOLOCOVÁ, Petra: *Politické procesy 50. let – kauza Josef Veverka*, bakalářská práce, Liberec, 2012; BROŽOVÁ, Magdalena: *Životní osud politického vězně Jana Hejátka*, diplomová práce, Liberec, 2018; BAŠTA, Jan: *Politické procesy 50. let - Politický vězeň Pavel Glomb*, bakalářská práce, Liberec, 2016.

Protože se práce zabývá tresty, které byly soudy vynášeny, bylo potřeba porozumět tehdejší činnosti soudní moci a způsobu její práce. K tomu posloužily vybrané kapitoly ze série *Československá justice v letech 1948-1953 v dokumentech*⁹.

Jelikož jméno Kopecký se vyskytuje ve spisech hned několika monstrprocesů, bylo nutné nastudovat literaturu týkající se dané problematiky. Jedním ze základních děl, která popisují komunistickou dobu a politické procesy je zajímavá publikace Karla Kaplana a Pavla Palečka *Komunistický režim a politické procesy v Československu*.¹⁰

Kvalitním zdrojem informací se také staly filmové dokumenty, které byly natočeny a vysílány Českou televizí na téma politických procesů 50. let. Patří mezi ně například dokumentární seriál *Proces H*¹¹ či *Historie.cs*¹². Dalším zdrojem informací byly i webové stránky *totostoleti.cz*¹³, kde se nachází veškeré dokumenty spojené s událostmi roku 1948 či online dostupné dokumenty¹⁴ a webové portály¹⁵.

Kompletní seznam literatury a pramenů je uveden na konci práce¹⁶.

⁹ VOREL, Jaroslav, ŠIMÁNKOVÁ, Alena, BABKA, Lukáš: *Československá justice v letech 1948-1953 v dokumentech, díl I.*, Praha, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu 2003, ISBN 80-86621-03-0. VOREL, Jaroslav, ŠIMÁNKOVÁ, Alena, BABKA, Lukáš: *Československá justice v letech 1948-1953 v dokumentech, díl II.*, Praha, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu 2004, ISBN 80-86621-05-7. VOREL, Jaroslav, ŠIMÁNKOVÁ, Alena, BABKA, Lukáš: *Československá justice v letech 1948-1953 v dokumentech, díl III.*, Praha, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu 2004, ISBN 80-86621-06-5.

¹⁰ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, 253 s., xvi s. obr. příl. Poznávání komunistické minulosti. ISBN 80-85947-75-7.

¹¹ *Proces H*. *Proces H*, [online], režie Martin Vadas, Česká televize, 2009 [cit. 2016-12]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10153697395-proces-h/>.

¹² *ČT HistorieCS*. [online], [vid. 18. 6. 2018], dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10150778447-historie-cs/>.

¹³ *ČT Toto století*. [online], 2018 [vid. 18. 6. 2018], dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/specialy/totostoleti#/>.

¹⁴ Např. PADEVĚT, Jiří: *Krvavá léta*. [online], [vid. 18. 6. 2018], dostupné z: <https://www.stream.cz/porady/krvava-leta>.

¹⁵ Např. webové portály: *Konfederace politických vězňů*. [online], [vid. 18. 6. 2018], dostupné z: www.kpv-cr.cz; *Politictí vězni*. [online], [vid. 18. 6. 2018], dostupné z: www.politictivezni.cz; *Totalita*. [online], [vid. 18. 6. 2018], dostupné z: www.totalita.cz; *Paměť národa*. [online], [vid. 18. 6. 2018], dostupné z: www.pametnaroda.cz.

¹⁶ Kapitola Seznam použitých zdrojů str. 55.

4. POLITICKÉ PROCESY A PERZEKUCE V ČESKOSLOVENSKU

Politické procesy a perzekuce se staly nedílnou součástí režimu nastolenému v únoru 1948 až do jeho pádu v listopadu 1989. K zatýkání a pronásledování odpůrců (ať už reálných či domnělých) začalo docházet již během únorové krize roku 1948. V první tzv. revoluční fázi převratu, kdy prováděly „čistky“ především instituce akčních výborů, bylo během velice krátké doby postiženo nejrůznějšími perzekučními zásahy (ztráta zaměstnání, studijních a publikačních možností atd...) zhruba 300 000 osob, řada z nich byla následně odsouzena v politických procesech.¹⁷

Procesy a perzekuce sloužily jako nástroj k udržení, stabilizaci a legitimity moci. Zároveň se staly vhodným prostředkem k vyvolání atmosféry strachu mezi obyvatelstvem a instrumentem, který měl paralyzovat myšlenky na odpor vůči stávajícímu režimu. Výraznou roli v etablování mechanismu výroby politických procesů 50. let sehrával Sovětský svaz. V letech 1948–1989 bylo v těchto kauzách odsouzeno minimálně 257 864 osob¹⁸ a tisíce dalších zasáhla tzv. mimosoudní perzekuce¹⁹. Oběti politických procesů pocházely ze všech vrstev obyvatelstva. Mezi odsouzenými se objevovali představitelé opozičních stran, kteří tvořili významnou skupinu, výrobci a šířitelé protirežimních letáků, účastníci demonstrací, skupiny důstojníků, podnikatelé, soukromě hospodařící sedláci, představitelé náboženského života a našli bychom mezi nimi i členy komunistické strany.²⁰

Procesy měly sloužit k udržení obyvatel ve strachu, k odhalování viníků, kteří měli být obžalováni z neúspěchu hospodářského, politického či ekonomického. Jejich úkolem bylo přesvědčit obyvatelstvo, že Komunistická strana Československa bojuje

¹⁷ KAPLAN, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.: 58-67.

¹⁸ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, 253 s., xvi s. obr. příl. Poznávání komunistické minulosti. ISBN 80-85947-75-7. str. 39.

¹⁹ Jedná se o pojem, který znamená soustavné pronásledování osob, ať už z důvodu rasy, náboženství, politického přesvědčení, „třídního“ zařazení atd. Vše bylo prováděno bez jakékoli jurisdikce, tedy bez soudu, bez soudní pravomoci.

²⁰ KAPLAN, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.: 5-8.

proti „škůdcům“ republiky a jejich státnímu zřízení, měly zastrašit všechny další potencionální protivníky a politicky „vychovávat masy“.²¹

Na tvorbě mechanismu zmíněných procesů se celkem podílely tři instituce, a to vedoucí orgány komunistické strany, Státní bezpečnost a justice. V říjnu roku 1950 přišli do Československa poradci ze Sovětského svazu, kteří měli významnou roli v práci Státní bezpečnosti. Jejich rady a názory byly brány s respektem a zároveň jako závazné. Sovětští poradci vnesli do vyšetřování nové metody a prvky jako například dlouhé a nepřetržité výslechy či větší psychický i fyzický nátlak, ale především otázkové protokoly. Ty byly předem připravené a úkolem vyšetřovatele bylo naučit vyslýchaného formulace, které přesně vystihovaly jeho údajnou trestnou činnost.²²

Pro stíhání odpůrců komunistického režimu byl zřízen zákon *na ochranu lidově demokratické republiky*²³, který nahradil prvorepublikový zákon²⁴ z roku 1923. Zákon se stal stěžejním právním předpisem pro výrobu politických procesů až do roku 1950. Byly v něm uvedeny skutkové podstaty trestných činů proti republice, proti vnitřní bezpečnosti státu i proti mezinárodním vztahům. Zároveň obsahoval i sankce, které mohl Státní soud obžalovanému uložit. Od okamžiku přijetí, a to 24. října 1948, bylo stanoveno, že se jedná pouze o provizorní řešení do doby, než bude přijat nový trestní zákon.²⁵ Ten vešel v platnost roku 1950 a tím zrušil zákon č. 231/1948 Sb., který platil necelé dva roky, ale i tak se stal jedním ze symbolů komunistické perzekuce a útlaku.²⁶

Po komunistickém převratu byl také zřízen nový Státní soud, který vznikl podle zákona č. 232/1948 Sb.²⁷ a byl přijat Národním shromážděním ve stejný den jako zákon na ochranu lidově demokratické republiky. Státní soud měl své sídlo v Praze na Pankráci a další dvě pobočky v Brně a Bratislavě. Stal se nejdůležitějším soudním

²¹ KAPLAN, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.: 67.

²² BLÁHOVÁ, Ivana, Lukáš BLÁŽEK, Martin BOŠTÍK a Tereza STARÁ. *Jménem republiky!: osm případů z vůle komunistické justice*. Praha: Auditorium, 2015, 398 s. ISBN 978-80-87284-55-1. str.: 47-53.

²³ č. 231/1948 Sb.

²⁴ č. 50/1923 Sb., na ochranu republiky

²⁵ trestní zákon č. 86/1950 Sb.

²⁶ Zákon č. 231/1948 Sb., na ochranu lidově demokratické republiky.

²⁷ zákon o státním soudu

orgánem na území Československa pro provádění politicky motivovaných soudních procesů. Přijetím tohoto zákona došlo k porušení všech dosavadních principů justice, spravedlnosti a soudcovské nezávislosti. Součástí československého právního řádu byl až do roku 1952, kdy zanikl, jelikož došlo ke změně organizace justice.²⁸ Do jeho pravomoci spadaly zločiny podle zákona na ochranu lidově demokratické republiky, za které mohl být mimo jiné vynesena i trest nejvyšší, trest smrti. Rozsudek pak mohl být doprovázen i jinými sankcemi, například, propadnutím majetku, ztrátou občanských práv a mnoho dalších.²⁹ Před Státní soud se dostala celá řada vykonstruovaných politických procesů například se skupinou Milady Horákové³⁰, proces s tzv. Zelenou internacionálou³¹ či proces s protistátním centrem Rudolfa Slánského³². Dne 31. prosince 1952 byl Státní soud zrušen a v trestných věcech nyní rozhodovaly soudy obecné a vojenské. Na úrovni krajů pak byly zřízeny soudy krajské, které přebraly některé pravomoci Státního soudu.³³ Během téměř čtyř let svého působení stihl Státní soud vynést celkem 246 trestů smrti, 457 trestů doživotních, 32 261 let vězení, v 2 807 případech byl odsouzeným uložen trest konfiskace majetku a peněžité tresty celkem ve výši 43 342 000 Kčs.³⁴

²⁸ zákon č. 64/1952 Sb., o soudech a prokuratuře

²⁹ HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, Jan JANÁK a Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2005, 568 s. ISBN 80-7106-709-1. str.: 458-459.

³⁰ Proces s Miladou Horákovou a spol. je popsán níže v této kapitole.

³¹ Proces s tzv. Zelenou internacionálou byl vykonstruovaný monstrproces proti katolické inteligenci, proces probíhal v Brně ve dnech 2. až 4. července 1952. Nepadl žádný trest smrti, ale většina obžalovaných byla odsouzena k trestu více jak 10 let žaláře. ANEV, Petr: *Procesy s údajnými přísluhovači Zelené internacionály*. In *Paměť a dějiny* č. 4/2012, str. 23–34.

³² Proces se Slánským byl vykonstruovaný politický proces, konaný na nátlak Stalina. Soud proběhl ve dnech 20. až 27. listopadu 1952, obžalováno bylo celkem 14 lidí a to z velezrady, špionáže, sabotáže a vojenské zrady, z trockismu a titoismu. Bylo vyneseno 11 rozsudků smrti a 3 doživotní. Sám Rudolf Slánský dostal trest nejvyšší. KAPLAN, Karel a Pavel KOSATÍK. *Gottwaldovi muži*. Praha: Paseka, 2004, 333 s., [32] s. obr. příl. ISBN 80-7185-616-9. str.: 79-120.

³³ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, 253 s., xvi s. obr. příl. *Poznávání komunistické minulosti*. ISBN 80-85947-75-7. str.: 198.

³⁴ VOREL, Jaroslav, ŠIMÁNKOVÁ, Alena, BABKA, Lukáš: *Československá justice v letech 1948-1953 v dokumentech, díl I.*, Praha, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu 2003, ISBN 80-86621-03-0. str.: 124-164.

Vedení komunistické strany kladlo při budování lidově demokratické justice vysoké požadavky na věrnost a oddanost komunistické myšlenky. Problémem bylo, že většina dosavadních soudců byla za dob jejich studií vzdělávána a vedena k demokracii. Komunistický režim chtěl co nejrychleji adaptovat justici novým socialistickým poměrům, a proto chtěl „vychovat“ nové soudce a prokurátory, standardní doba studia na vysoké škole byla pro KSČ příliš zdlouhavá, což neodpovídalo jejich plánům. V roce 1949 bylo proto přijato zásadní opatření, díky kterému byla zřízena jednoletá právnická škola pracujících, kterou spravovalo ministerstvo spravedlnosti. Studia se mohli zúčastnit převážně mladší dělníci a rolníci, nebyl brán zřetel na jejich dosažené vzdělání, pouze na třídní původ. Po absolvování kurzů mohli nastoupit do funkcí soudců z povolání či prokurátorů a vykonávat hlavně trestní jurisdikci. Důležitější než právní vzdělání a dodržování zákonů se stala poslušnost mocenským orgánům komunistické strany.³⁵

Během příprav politického procesu bylo potřeba zajistit, aby vše technicky i právně fungovalo a bylo též potřeba vyjasnit vztahy mezi jednotlivými osobami. Nedílnou součástí politických procesů se stala výrazná propaganda. Výsledky, které byly často získané nezákonně, pak byly použity při sestavování žaloby, průběhu trestního řízení i jeho výsledku. Prokuratura i soudy musely spolupracovat, při známce jakéhokoli odporu byli dotyční úředníci odvoláni z funkce. Celý mechanismus „výroby“ procesů fungoval jako dokonalý systém, kde každá složka plnila svou předem určenou úlohu.³⁶

Výraznou skupinou pronásledovaných v rámci politických procesů a perzekucí tvořili představitelé nekomunistické politické opozice, především členové Československé strany národně socialistické, která byla po únoru roku 1948 zlikvidována. Její představitele se komunisté snažili zdiskreditovat, a tím i eliminovat jejich vliv na politickém a veřejném životě státu, již před únorem roku 1948. Jedním z prvních odsouzených v politických procesech po únoru 1948 se stal tajemník ČSNS

³⁵ LITSCH, Karel. Proměny právnického studia 1945–1989. In *Vývoj práva v Československu v letech 1945-1989*. Editor Karel MALÝ, editor Ladislav SOUKUP. Praha: Karolinum, 2004, 914 s. ISBN 80-246-0863-4., s. 91–95.

³⁶ BLÁHOVÁ, Ivana, Lukáš BLÁŽEK, Martin BOŠTÍK a Tereza STARÁ. *Jménem republiky!: osm případů zvláště komunistické justice*. Praha: Auditorium, 2015, 398 s. ISBN 978-80-87284-55-1. str.: 50-63.

Vladimír Krajina. Ten byl odsouzen na základě vykonstruovaných obviněných v rámci tzv. druhé retribuice k mnohaletému žaláři.³⁷

Mezi nejznámější politické monstrprocesy, procesy představované jako veřejné drama, s nekomunistickou politickou opozicí v 50. letech patřila bezesporu kauza s tzv. protistátním spiknutím proti republice Milada Horáková a spol.³⁸ Jedna z představitelk Československé strany národně socialistické Milada Horáková byla v tomto procesu se třemi dalšími³⁹ odsouzena k trestu smrti. Ostatní obvinění byli poslání soudem na řadu let do vězení. Na tento proces navazovalo dalších 35 tzv. okrajových procesů, v nichž bylo obžalováno 639 osob. Zprošťující rozsudek si vyslechlo pouze 21 z nich, 10 osob bylo odsouzeno k trestu smrti a 48 na doživotí.⁴⁰

I v následujících letech docházelo k politickým procesům pro údajnou spolupráci se skupinou Milady Horákové a spol. Jedním z podobně obviněných a následně odsouzených byl i Jaromír Kopecký, kterému je věnována tato bakalářská práce.

³⁷ Vladimír Krajina byl pedagog, vědec, politik a jeden z hlavních představitelů domácího nekomunistického odboje za druhé světové války. Komunistická strana se chtěla Krajiny zbavit, jako jejího zásadního odpůrce. V únoru roku 1948 byl Krajina Akčním výborem vyloučen z Karlovy univerzity a hned druhého dne zatčen. Na přímluvu Beneše propuštěn a ještě během února odešel do exilu. V září roku 1948 proběhl politický proces s tzv. Krajinovou kanceláří. Celkem bylo souzeno 51 osob, jednalo se převážně o funkcionáře ČSNS a byly z vytvoření vyzvědačské kanceláře pod vedením Krajiny. Sám Krajina byl odsouzen v nepřítomnosti Mimořádným lidovým soudem v Praze k pětadvaceti letům odnětí svobody, trest si měl odpykat v pracovních táborech. Vladimír Krajina zemřel 1. června 1993 ve Vancouveru, kde na univerzitě působil jako biolog. *KOČOVÁ Kateřina, Druhá retribuice. Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948. In Soudobé dějiny 3–4, 2005. str.: 586–625.*

³⁸ KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, 253 s., xvi s. obr. příl. Poznávání komunistické minulosti. ISBN 80-85947-75-7. str.: 9.

³⁹ Jan Buchal (štábní strážmistr SNB), Závěš Kalandra (novinář) a Vojtěch Dundr (bývalý tajemník československé sociálně demokratické strany) *KAPLAN, Karel. Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995.

⁴⁰ KAPLAN, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995 str. 69.

5. ŽIVOT JAROMÍRA KOPECKÉHO PŘED ZATČENÍM

Jaromír Kopecký se narodil 11. května 1899 v Praze do rodiny univerzitního profesora Josefa Kopeckého. Své studium na reálném gymnáziu na Královských Vinohradech musel přerušit kvůli probíhající 1. světové válce a v březnu roku 1917 narukoval do rakousko-uherské armády. Jeho základní výcvik probíhal u 87. pěšího pluku v Celje v jižním Štýrsku, kde potom zůstal u jednotky polních myslivců v Murau v severním Štýrsku. V říjnu téhož roku, dříve než odjel na ruskou frontu, složil v Praze tzv. válečnou maturitu. Na frontu nechtěl, a tak se pokusil odjezd oddálit, využil k tomu kurz pro zásobovací důstojníky ve Vídni. Po jehož absolvování byl na vlastní žádost poslán na jižní Ukrajinu k divizní intendantuře, kde byl relativně v bezpečí a přečkal válku.⁴¹

V roce 1918 se vrátil do Prahy a začal studovat na právnické fakultě. Roku 1923 úspěšně složil rigorózní zkoušku a krátce na to získal titul doktora práv. Dle Kopeckého pamětí se během studií významně angažoval v domácím i mezinárodním studentském hnutí, nejprve jako místopředseda zahraniční komise Svazu československého studentstva, poté zastával funkci předsedy zahraničního odboru Ústředního svazu československého studentstva.⁴²

Ve svých pamětech uvádí, že již jako student sympatizoval s národněsocialistickou stranou a po návratu z první světové války do ní vstoupil. Jelikož se zajímal o žurnalistiku, tak již během studií začal v prosinci roku 1918 redigovat národněsocialistický časopis *Volnost* a o rok později vedl studentskou rubriku *Českého slova*, kde působil do ledna 1931.⁴³ Poté, co se rozhodl pro žurnalistickou dráhu, se roku 1923 stal zahraničněpolitickým redaktorem a komentátorem *Českého slova*.⁴⁴

⁴¹ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004. ISBN 80-7215-216-5. str. 514.

⁴² Tamtéž str. 514.

⁴³ KOPECKÝ, Jaromír a Jan NĚMEČEK. *Ženeva: politické paměti 1939-1945*. Praha: Historický ústav AV ČR, 1999, 235 s. Práce Historického ústavu AV ČR. Řada B, Editiones, sv. 1. ISBN 80-85268-85-X. str. 7.

⁴⁴ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004. ISBN 80-7215-216-5. str. 515.

Roku 1928 se oženil s Miladou Špilarovou, dcerou ředitele pivovaru v Pelhřimově. Manželům se postupně narodili dva synové, 13. listopadu 1936 Radim a o tři roky později, 4. května, Jan.⁴⁵

Kopeckému šel za svědka Jaroslav Šalda, generální ředitel Melantrichu. O pár let později však došlo k rozporům mezi oběma muži, jednalo se hlavně o obsazování žurnalistů do Českého slova, kteří neměli nic společného s národněsocialistickou stranou.⁴⁶

Následkem toho Kopecký odešel, podle všeho po předchozí domluvě s Janem Hájkem, předsedou zpravodajské sekce ministerstva zahraničních věcí, na Balkán,⁴⁷ kde se stal zpravodajem deníků Prager Presse a Českého slova. Působil nejdříve v Bukurešti, poté v Bělehradě. Teprve na Balkáně přišel Kopecký do bližšího styku s československou diplomacií, kde bylo jeho úkolem mimo jiné referovat o schůzkách ministrů zahraničních věcí států Malé dohody nebo o činnosti Společnosti národů v Ženevě. V srpnu roku 1928 došlo k podpisu Briandova-Kellogova paktu v Paříži, kde byl přítomen jako jediný československý novinář.⁴⁸

Vedle novinářské práce působil jako „*zvláštní pozorovatel a důvěrník ministerstva zahraničních věcí na Balkáně*“.⁴⁹ Pravděpodobně bylo jeho hlavním cílem získat dobré politické styky v balkánských městech. Oficiálně začal pro Ministerstvo zahraničních věcí pracovat od února jako vrchní ministerský komisař. Také byl zařazen do zpravodajské sekce a dostal pověření zastupovat ministerstvo ve správní radě Československého rozhlasu.⁵⁰ Poté nastoupil jako legační tajemník tiskové služby a tiskový attaché na československém vyslanectví ve Švýcarsku. V roce 1937 přišla od Jana Hájka nabídka na působení v československých úřadech.

⁴⁵ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004. ISBN 80-7215-216-5. str. 516.

⁴⁶ Tamtéž str. 516.

⁴⁷ KOPECKÝ, Jaromír a Jan NĚMEČEK. *Ženeva: politické paměti 1939-1945*. Praha: Historický ústav AV ČR, 1999, 235 s. Práce Historického ústavu AV ČR. Řada B, Editiones, sv. 1. ISBN 80-85268-85-X. str. 7.

⁴⁸ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004. ISBN 80-7215-216-5. str. 516.

⁴⁹ Tamtéž 516.

⁵⁰ KOPECKÝ, Jaromír a Jan NĚMEČEK. *Ženeva: politické paměti 1939-1945*. Praha: Historický ústav AV ČR, 1999, 235 s. Práce Historického ústavu AV ČR. Řada B, Editiones, sv. 1. ISBN 80-85268-85-X. str. 8.

Mimo československých úřadů mu byla nabídnuta práce v Berlíně, Paříži i Ženevě. Nakonec však zvolil Ženevu.⁵¹

V Ženevě byl zřízen Úřad stálého delegáta Československé republiky při společnosti národů. Vyslanec Arnošt Heidrich byl pověřen funkcí stálého delegáta a Kopecký vedením úřadu, funkci dokázal udržet i po roce 1939, kdy došlo k okupaci českých zemí.⁵² Zároveň vedl Československé tiskové kanceláře, jejímž hlavním úkolem bylo informovat zahraniční i švýcarské novináře. Po vyhlášení mobilizace 23. září 1938 se strhla vlna kritiky a dotazů ze strany delegátů. Většina z nich Československo odsuzovala za tento krok, který podle nich vede Československo a Evropu do války. Po Mnichovské dohodě odjel ze Švýcarska Heidrich, který se účastnil jednání o nových hranicích.⁵³ Dne 17. listopadu 1942 byl Kopecký jmenován československou exilovou vládou stálým delegátem u Společnosti národů.⁵⁴ Tuto funkci zastával až do jejího zrušení roku 1946. Během druhé světové války Kopecký pomáhal při přenosu zpráv na Západ, které se do Švýcarska dostávali nejen z Protektorátu. Mimo to se staral o uprchlíky z Československa, jejichž počet se pohyboval okolo 1500. Ke konci války, v březnu 1945, byl jmenován československým vyslancem ve Švýcarsku.⁵⁵

Za svou odbojovou činnost v Ženevě byl po osvobození vyznamenán československou medailí *Za zásluhy I. stupně*. Dále mu byl udělen *Řád Slovenského národního povstání I. třídy* a v létě roku 1945 byla podepsána československo-švýcarská obchodní smlouva, na které se jako vyslanec významně podílel.⁵⁶

Na vlastní žádost z úřadu odešel a vrátil se v červnu roku 1946 do Prahy, kde byl pověřen funkcí přednosta oddělení pro Polsko a balkánské státy v politické sekci Ministerstva zahraničních věcí. Po roce 1948 se stal obětí personálních čistek, již v březnu téhož roku byl poslán na nucenou dovolenou, nakonec byl 1. září zcela

⁵¹ KOPECKÝ, Jaromír a Jan NĚMEČEK. *Ženeva: politické paměti 1939-1945*. Praha: Historický ústav AV ČR, 1999, 235 s. Práce Historického ústavu AV ČR. Řada B, Editiones, sv. 1. ISBN 80-85268-85-X. str. 9.

⁵² Tamtéž str. 19.

⁵³ Tamtéž str. 10.

⁵⁴ Tamtéž str. 12.

⁵⁵ Tamtéž str. 13.

⁵⁶ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 518.

propuštěn. Novou pracovní příležitost našel podle všeho v Československých keramických závodech v Praze, v obchodním odboru, kde působil na generálním ředitelství.⁵⁷

⁵⁷ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 513-524.

6. POLITICKÝ VĚZEŇ JAROMÍR KOPECKÝ

6.1 ZATČENÍ A VAZBA

Ačkoli přišel Kopecký v důsledku únorových událostí o prestižní zaměstnání na Ministerstvu zahraničních věcí, nedostal se (podle svých vzpomínek) zatím na absolutní sociální dno; podařilo se mu získat relativně dobrou a kvalifikovanou práci v Keramických závodech. Jeho pozice v podniku nebyla nevýznamná, disponoval pravomocí zastupovat vedoucího a účastnil se důležitých pracovních porad.⁵⁸

Kopecký pravděpodobně počítal s tím, že situace se může kdykoliv změnit. Neutěšené politické poměry ve státě ho vedly k rozhodnutí ze země odejít. V emigraci se již nacházela nebo se k ní chystala řada jeho známých, mezi nimi i významní představitelé politického života předúnorového Československa, jako například i František Glaser⁵⁹, se kterým Kopecký pracoval na švýcarském vyslanectví v Bernu. Glaser se jako řada dalších diplomatů rozhodl pro emigraci a po svém odchodu z postu tiskového přidělence vyslanectví se do Československa již nevrátil. Zůstal ve Švýcarsku a začal pracovat jako novinář. Zároveň se měl stát spolupracovníkem americké

⁵⁸ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 456.

⁵⁹ František Glaser přišel do Švýcarska ilegální cestou přes Belgii. Pokusil se dostat přes okupovanou Francii do Londýna, bohužel neúspěšně a tak se roku 1942 vrací do Ženevy. Po domluvě s Kopeckým se přesunul do Fribourgu, kde začal pracovat na univerzitě. Jeho hlavním cílem však bylo proniknout do zdejšího prostředí. Pomáhal šířit zprávy o dění v Československu, mimo jiné přispěl přednáškou „O křesťanské myšlence v československých dějinách“. Na přednášku byli pozváni katoličtí činitelé, kněží, studenti, univerzitní profesori, tisk a v neposlední řadě členové vlád. Přednášky se osobně zúčastnil i Kopecký, zájem byl větší než se očekávalo a sál byl brzy naplněn. Poté následovala recepce pro pozvané, kterou pořádal Kopecký, kde se mezi členy vlády probírala hlavně situace v Československu. KOPECKÝ, Jaromír a Jan NĚMEČEK. *Ženeva: politické paměti 1939-1945*. Praha: Historický ústav AV ČR, 1999, 235 s. *Práce Historického ústavu AV ČR. Řada B, Editiones, sv. 1.* ISBN 80-85268-85-X str.: 70-71.

zpravodajské služby⁶⁰, pro jejíž potřeby údajně kontaktoval Kopeckého, aby od něj získal informace o dění v Československu.⁶¹

Kopecký ve svých pamětech uvádí, že předpokládal, že legální cestou to nejspíše nepůjde. Ilegální přechody za hranice zprostředkovávalo, mimo jiné, velvyslanectví USA. Tuto možnost využili například dr. Jaroslav Stránský⁶², dr. Petr Zenkl⁶³, dr. Hubert Ripka⁶⁴. Pro tento způsob přechodu hranic bylo třeba s americkým velvyslanectvím navázat spojení, čehož Kopecký docílil prostřednictvím plukovníka Mauroyse, člena belgického velvyslanectví v Československé republice.⁶⁵

Na americkém velvyslanectví měla působit skupina osob, která se přikláněla k názoru, že v Evropě brzy vypukne válka a USA v Evropě zasáhne. Kopecký patřil mezi lidi, kteří těmto zprávám věřili, a proto začal sbírat a ověřovat zprávy o dění v Československu. Tyto zprávy předával již zmíněnému plukovníkovi Mauroysovi, který je poté posílal dál, mimo jiné například Glaserovi. Informace byly především politického a hospodářského rázu.

⁶⁰ Ve Švýcarsku se nacházela zpravodajská služba Spojených států amerických CIA a v té době byl v jejím čele Allan Dulles. KOPECKÝ, Jaromír a Jan NĚMEČEK. *Ženeva: politické paměti 1939-1945*. Praha: Historický ústav AV ČR, 1999, 235 s. *Práce Historického ústavu AV ČR. Řada B, Editiones, sv. 1*. ISBN 80-85268-85-X. str. 156.

⁶¹ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 456-458.

⁶² Jaroslav Stránský byl novinář, právník, politik a člen londýnské exilové vlády. Působil jako poválečný ministr spravedlnosti a školství, po roce 1948 odešel do exilu, kde byl členem Rady svobodného Československa, spolupracoval s československým vysíláním BBC a rozhlasem rádia Svobodná Evropa. KAPLAN, Karel. *Útěky do emigrace. Historický obzor, 2000, 11 (5/6), s. 134-135*. ISSN 1210-6097.

⁶³ Petr Zenkl zastával funkci místopředsedy československé vlády. Po únoru 1948 působil v exilu jako předseda Rady svobodného Československa. NEKOLA, Martin. *Petr Zenkl: politik a člověk*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3377-0.

⁶⁴ Hubert Ripka byl významný český politik, historik, novinář a aktivní spolupracovník zahraničního odboje ve Velké Británii. V dubnu 1948 uprchl do Francie, poté působil v USA a od roku 1955 žil v Londýně. PALEČEK, Pavel. *Ministr Hubert Ripka a jeho osobní archiv: inventář osobního fondu: dokumenty*. Brno: Prius, 2000. *Prameny a studie k dějinám československého exilu 1948-1989*. ISBN 80-902995-0-4.

⁶⁵ Plukovník B. E. M. Robert Mauroys působil na belgickém vyslanectví, kde zastával pozici vojenský attaché. Z této pozice napomáhal tzv. záškodnickému spiknutí vedené Miladou Horákovou. DVOŘÁK, Miroslav a Jaroslav ČERNÝ. *Žoldněři války: soudní proces s dr. Horákovou a spol. V Praze: Mír, 1950, 90 s. Za trvalý mír, sv. 3. str. 6*.

Časem se však ukázalo, že skupinka lidí, která na americkém velvyslanectví předpovídala válku, neměla pravdu a k válečnému konfliktu se neschylovalo. To dovedlo Kopeckého k definitivnímu rozhodnutí emigrovat.⁶⁶

Nechtěl však údajně odejít bez příslibu uplatnění v zahraničí, a tak navázal spojení s dr. Atteslanderem, kterého znal z doby 2. světové války. Ten zařídil, že bude přijat na Columbia University v New Yorku. Na základě těchto jednání poté v létě 1949 americká služba CIA poslala zprávu, že bude Kopecký s celou jeho rodinou převeden přes hranice, termín převodu byl stanoven na červenec.⁶⁷

K přechodu nakonec v plánovaném termínu nedošlo a termín musel být oddálen. Kopecký se později dozvěděl, že to měla zavinit jakási paní Smutná, která přecházela hranice s manželem, a zaplatili za to čtvrt milionu korun. Údajně se zeptala převaděčů, zda vyplacenou odměnu obdrželi. Jak se však ukázalo, převaděči z celkové zaplacené částky dostali jen po dvou tisících. Vypověděli proto svou spolupráci s CIA a americká zpravodajská služba musela hledat nové převaděče. Další přechody hranic byly proto pozdrženy.⁶⁸

Nové datum přechodu hranic bylo stanoveno na 8. srpna 1949. Kopecký a jeho rodina měli, podle zprávy z velitelské stanice Sboru národní bezpečnosti Všeruby, přejít hranice společně s továrníkem Antonínem Soukupem v ranních hodinách v osadě Švarcava.⁶⁹ Podle pamětí, které sepsal Kopecký, měl hranice přejít s rodinou Svobodových.⁷⁰

K hranicím jeli Soukupovým/Svobodovým autem značky Č-Do 109. Před odbočkou na most, bylo auto zastaveno hlídkou SNB. Podle vzpomínek Kopeckého Soukup/Svoboda a jeho žena měli potvrzení o povolení ke vstupu do zakázaného pohraničního pásma.⁷¹ Kopecký s rodinou povolení neměli. Ve zprávě od SNB je však

⁶⁶ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 456-457.

⁶⁷ Tamtéž str.: 456-457.

⁶⁸ Tamtéž str.: 456-457.

⁶⁹ Archiv bezpečnostních složek, 304-257-17, 4516, zpráva o zadržení, 10. srpna 1949, Všeruby

⁷⁰ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 457.

⁷¹ Tamtéž str.: 458.

uvedeno, že ani manželka Soukupa/Svobody povolení ke vstupu do pohraničního pásma neměla.⁷²

Hlídky nařídila, aby se všichni odebrali do Všerub, kde se měli přihlásit na stanici SNB. Do Všerub jeli autem, jen Kopecký musel do města dojít pěšky společně s hlídkou. Po příchodu do Všerub však hlídka zjistila, že se Soukup/Svoboda ani nikdo jiný z auta na stanici nehlásil a proto předpokládali, že se opět pokusí o přechod hranit na nějakém bezpečnějším místě.⁷³

Po prohlídce okolí byl Svobodův vůz skutečně nalezen, a to na kopci mezi obcemi Brůdek a Prapořiště. V autě byla manželka Kopeckého společně s jejich dvěma syny, desetiletým Janem a třináctiletým Radimem. Milada Kopecká se podle všeho rozhodla zůstat v zemi a přechod hranic odmítla. Dle zprávy SNB šla Kopecká se svými syny kus cesty společně se Soukupovými/Svobodovými, ale poté se rozhodla vrátit se a ve vozu počkala na příchod hlídky. Soukup/Svoboda s manželkou hranice podle všeho překročili.⁷⁴

Následně byl Kopecký s manželkou předán do Domažlic k dalšímu řízení, odkud byl poté odvezen do věznice Na Borech v Plzni. Zde se museli rozhodnout co s nezletilými dětmi. Shodli se, že nejlepší bude děti předat do péče Miladina bratra. Kopecká dostala povolení mu zavolat a o situaci ohledně dětí ho informovat. Při předání dětí ovšem ani Jaromír ani Milada Kopeckí nemohli být přítomni, a se svými dětmi se tedy neměli možnost rozloučit.⁷⁵

Jaromír Kopecký a jeho žena byli následně převezeni do věznice v Mladé Boleslavi, kde Kopecká dostala za úkol roznos stravy a tak měla možnost se s manželem vidět, byť vždy jen na krátko. Roku 1950 Miladu Kopeckou z věznice propustili, zřejmě již pro Státní bezpečnost nebyla důležitá.⁷⁶

⁷² Archiv bezpečnostních složek, 304-257-17, 4516, zpráva o zadržení, 10. srpna 1949, Všeruby.

⁷³ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 458.

⁷⁴ Archiv bezpečnostních složek, 304-257-17, 4516, zpráva o zadržení, 10. srpna 1949, Všeruby.

⁷⁵ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 458.

⁷⁶ Tamtéž str.: 458-459.

6.2 JAROMÍR KOPECKÝ JAKO SVĚDEK

Kopecký zůstal ve vazbě v Mladé Boleslavi a jeho vyšetřováním byl pověřen Vladimír Kohoutek⁷⁷, jeden z nejvýznamnějších vyšetřovatelů, což dokazuje, jak významnou roli pro Státní bezpečnost Jaromír Kopecký měl. Kohoutek se především snažil od Kopeckého získat informace o jeho kontaktech v Československu i zahraničí. O důležitosti výsledků svědčí i fakt, že se na jejich průběhu aktivně podíleli sovětsí poradci Lichačev a Makarov⁷⁸, kteří do Československa přišli na žádost prezidenta Klementa Gottwalda kvůli případu Rajk⁷⁹. Po jejich nástupu se výsledky protahovaly a slušné chování se rychle vytrácelo. Výsledky probíhaly ve dne i v noci, někdy trvaly i několik dní. Muselo se při nich stát, někdy se dokonce vyslychaní museli svléci donaha. Vyslychaní byli mučeni po psychické i fyzické stránce. Mezi běžnou praxí patřilo 20 hodin denně chůze po cele, přerušování spánku, rány pěstí, omezení přídelu

⁷⁷ Vladimír Kohoutek narozen 1. 8. 1912 v Moravských Knínících, se vyučil textilu a aranžérství. Od roku 1937 pracoval u policie, nejprve na území Podkarpatské Rusi, poté u policejního ředitelství Ostrava. V roce 1945 vstoupil do KSČ a začal působit jako velitel úřadovny StB v Ostravě, roku 1947 byl poslán na první vyšetřování tzv. zrádců ve straně, dále bychom jeho jméno našli ve spisech spojených s případy jako Rudolf Slánský, Gejza Pavlík, Bedřicha Gemindera a plno dalších. Za účast na případu Slánský dostal stejnou odměnu jako Bohumil Doubek. Byl navržen na zástupce náčelníka I. odboru, tento návrh byl však zamítnut a začalo vyšetřování jeho činnosti během okupace i po ní, z vyšetřování však vyšel kladně. Kvůli vážnému zdravotnímu stavu, byl poslán do invalidního důchodu a dostal hodnost podplukovníka. Roku 1955 Nejvyšší vojenský soud rozhodl o jeho zatčení a o dva roky později, v květnu 1957, odsouzen na 7 let vězení. Z trestu byl však již v prosinci 1957 propuštěn. *Tváře vyšetřovatelů Státní bezpečnosti. Blažek, Petr - Bárta, Milan - Kalous, Jan - Svoboda, Libor - Žáček, Pavel. Paměť a dějiny. Revue pro studium totalitních režimů. 6, č. 4, (2012), str. 70-71.*

⁷⁸ Lichačev a Makarov byli do Prahy posláni na žádost Gottwalda. Původně se počítalo s tím, že „poradci“ pomohou nalézt československého Rajka. Jejich příchodem se hodně věcí změnilo. Přinesli s sebou nové metody jako například nepřetržité výsledky, několikadenní a noční zákaz sezení, neustálé pochodování vyšetřovaného či přerušovaný spánek. Hlavní velkou „novinkou“ byly tzv. otázkové protokoly. Sice se jim nepodařilo československého Rajka nalézt, a velký politický proces nevyrobili. Místo toho se podíleli na výrobě několika procesů. Jejich nejznámější československý monstrproces byl s Miladou Horákovou a spol. *KAPLAN, Karel a Derek PATON. Sovětsí poradci v Československu 1949 1956. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1993, 146 s. Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, Sv. 14. ISBN 80-85270-26-9. str. 19-22.*

⁷⁹ László Rajk byl člen vedení Komunistické strany Maďarska, ministr vnitra a zahraničních věcí *KAPLAN, Karel. Zpráva o zavraždění generálního tajemníka. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1. str.: 295.*

jídla a mnoho dalšího. Mimo to docházelo i k vyhrožování postihem osobám jim blízkým a jiným psychickým nátlakům.⁸⁰ Ačkoli Kopecký nevěděl, kam vysilující vyšetřování směřuje, tušil, že se nejedná pouze o trest za pokus o ilegální překročení hranic.⁸¹

6.2.1 Role Jaromíra Kopeckého v procesu s László Rajkem a spol.

Po dvou měsících vyčerpávajících výsledků vedených Lichačevem a Makarovem bylo jasno. Výsledky souvisely s monstrprocesem s László Rajkem v Maďarsku.⁸² Pojítkem Kopeckého k tomuto případu byl Tibor Szönyi⁸³, dříve znám pod jménem dr. Hofmann, který se znal s Jaromírem Kopeckým ze Ženevy.⁸⁴ Ten předával Kopeckému informace o maďarském odboji. Obžalovaní z připravovaného procesu byli pozatýkáni převážně v roce 1949, a proto se Kopeckého pokus o ilegální překročení hranic bral jako příznání souvislosti s touto kauzou.⁸⁵

Kopecký se dozvěděl o jeho souvislosti s monstrprocesem s László Rajkem během jednoho z mnoha výsledků, když byl dotazován na Seniho (ze strany vyšetřovatelů došlo k chybné výslovnosti příjmení Szönyi), kterého Kopecký znal, ale vyšetřovatelé nebyli s jeho odpověďmi spokojeni, jelikož se ptali na někoho jiného. Až po předložení spisu, ve kterém se nacházela i výpověď Tibora Szönyiho, se vše

⁸⁰ Více viz KAPLAN, Karel: *Nebezpečná bezpečnost: (Státní bezpečnost 1948 – 1956)*, 1. vyd. Brno, Doplněk 1999, s. 137-150, ISBN 80-7239-024-4.

⁸¹ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 459.

⁸² László Rajk působil jako maďarský ministr vnitra a zahraničních věcí. Byl souzen s dalšími sedmi lidmi ve vykonstruovaném procesu. Proces se konal v Budapešti v roce 1949 a László Rajk byl odsouzen k trestu smrti. Popraven byl 15. října 1949. *László Rajk a jeho společníci před lidovým soudem*. Praha: *Kulturní a propagační oddělení sekretariátu ÚV KSČ, 1949, 286 s.*

⁸³ Tibor Szönyi informoval Kopeckého o dění v Maďarsku, především o komunistickém hnutí. „Szönyi patřil ke spolupracovníkům László Rajka, s nímž byl roku 1950 odsouzen v Budapešti k smrti, popraven, ale pak i s Rajkem rehabilitován.“ KOPECKÝ, Jaromír a Jan NĚMEČEK. *Ženeva: politické paměti 1939-1945*. Praha: *Historický ústav AV ČR, 1999, 235 s. Práce Historického ústavu AV ČR. Řada B, Editiones, sv. 1. ISBN 80-85268-85-X. str. 145, 147.*

⁸⁴ KOPECKÝ, Jaromír a Jan NĚMEČEK. *Ženeva: politické paměti 1939-1945*. Praha: *Historický ústav AV ČR, 1999, 235 s. Práce Historického ústavu AV ČR. Řada B, Editiones, sv. 1. ISBN 80-85268-85-X. str. 145.*

⁸⁵ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 459-460.

vysvětlilo. Na toto nedorozumění odkazuje Kopecký i ve svých pamětech „*K tomu musím dodat, že se mě vyšetřovatelé ještě předtím dotazovali, zda neznám nějakého Seniho. Tehdy jsem odpověděl, že ano a že to byl tiskový přidělenec maďarského vyslanectví v Bernu. S odpovědí ovšem nebyli spokojeni, protože o toho nešlo. Teprve, když mi dali protokol z procesu v Budapešti, přišli s dotazy, zda se znám s jistým Hofmannem, který se jmenuje Szönyi.*“⁸⁶

Szönyi ve své výpovědi uvedl, že Američané vybudovali špionážní organizace i v jiných zemích než jen v Maďarsku. Mezi státy uvedl i Československo a jako zdroj informací uvedl dr. Gejzu Pavlíka⁸⁷, kterého znal i Kopecký a dle Szönyiho dokonce velmi dobře. Nakonec Szönyi vypověděl, že Kopecký poslal Pavlíka a Feigla, aby doma připravili vše pro americkou špionáž. Kopecký ve svých pamětech vzpomíná na svou úvahu, jak by mohl vyvrátit Szönyiho výpověď u soudu v Budapešti. Došel k závěru, že nejlepší bude udat Feigla a Pavlíka za braní podpory z několika míst. Feigla především za zpronevěru pětadvaceti balíků, které poslal ženevský úřad pro československé uprchlíky v internačním táboře u Curychu. Jako důkaz, že jeho výpověď je pravdivá, uvedl spis, který byl údajně založen do archivu Ministerstva zahraničních věcí. Ve spisu se mělo nacházet prošetřování stížnosti Feigla a Pavlíka na Kopeckého. Údajně je jako komunisty odmítl zařadit do služeb československého konzulátu v Curychu.⁸⁸

Celou věc řešil Vladimír Clementis⁸⁹, který po Kopeckém požadoval vyjádření. Ten tedy písemně vylíčil důvody a události, které ho vedly k jeho činům a proč nechtěl,

⁸⁶ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 460.

⁸⁷ Pavlík se dříve jmenoval dr. Gejza Politzer, působil v Ružomberku jako komunistický advokát a Kopecký se s ním seznámil ve Švýcarsku, kam Pavlík přišel v roce 1942 po obsazení Francie. KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.:461.

⁸⁸ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 459-462.

⁸⁹ Vladimír Clementis narozen 20. září 1902, se živil jako advokát, působil v komunistické straně, ze které byl vyloučen a po druhé světové válce znovu přijat. Působil mimo jiné jako ministr zahraničních věcí. Byl odsouzen v procesu s Rudolfem Slánským na k trestu smrti, popraven byl 3. 12. 1952 v Praze. DEJMEK, Jindřich, Jan NĚMEČEK a Slavomír MICHÁLEK, *Diplomacie Československa. Díl II., Biografický slovník československých diplomatů (1918-1992)*. Praha: Academia, 2013 802 s. ISBN 978-80-200-2285-1. str. 296.

aby se vrátili do ČSR. Je pravděpodobné, že Kopeckého vysvětlení zapříčinilo konec dalších výslechů.

Feigl a Pavlík⁹⁰ nakonec souzení v procesu s Rajkem nebyli. Jejich rozsudky byly vyneseny roku 1956. V jejich procesu figurovaly další dvě osoby, které však Kopecký, jak sám ve svých pamětech uvádí, neznal. I přesto byl předveden před soud jako svědek. Po ukončení procesu s Rajkem byl Kopecký převezen do ruzyňské věznice.⁹¹

6.2.2 Role Jaromíra Kopeckého v procesu s Miladou Horákovou a spol.

Poté, co utichl rozruch po monstrprocesu s László Rajkem, přišla nová vlna výslechů. Vedeny byly Vladimírem Kohoutkem a týkaly se především národněsocialistických funkcionářů a jejich propojení s Kopeckým. Výsledek výslechů však nebyl pro Kohoutka uspokojující, a proto byl Kopecký poslán do Ruzyně, kde byly výslechy vedeny sovětskými poradci Lichačevem, Galkinem a Makarovem.⁹²

Tlak na Kopeckého, především ten psychický, v ruzyňské věznici výrazně zesílil. Za odpovídající výpovědi mu byla slíbena svoboda a odchod do ciziny. Bylo mu vyhrožováno ohledně osudu jeho ženy a dětí, což „zabíralo“ nejvíce. Za „pravdu“ o ilegální činnosti jeho přátel mu toho bylo naslibováno hodně, on však slibům příliš nevěřil a dožadoval se důkazu, že jeho žena je na svobodě. Kopecký začal vypovídat až po zorganizované návštěvě jeho ženy, která mu potvrdila, že je i s dětmi v pořádku.⁹³

Bohužel role Jaromíra Kopeckého v procesu s M. Horákovou a spol. nebyla vůbec kladná, naopak, výslechy Kopeckého přinesly obrat v celém procesu, podle spisů Státní bezpečnosti usnadnil najít cestu k „politické šestce“⁹⁴. Jeho výpovědi byly

⁹⁰ Pavlík odsouzen za špionáž na 15 let, jeho žena na 10 let a Feigl na 13 let. Rozsudky byly vyneseny 29. června 1956. *KAPLAN, Karel. Zpráva o zavraždění generálního tajemníka. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1. str.:66.*

⁹¹ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 457-462.

⁹² Tamtéž str.: 462.

⁹³ Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.:116.

⁹⁴ Tzv. politická šestka je neformální orgán československé strany národněsocialistické po únoru 1948. Mezi členy skupiny patřil Josef Nestával, Milada Horáková, František Račanský (právník a politik), Josef Čupera, Karel Šobr (tajemník ministra Huberta Ripky) a Petr Zenkl. *KAPLAN, Karel. Největší politický*

zaměřeny na bývalé funkcionáře, zejména ty národněsocialistické. Spolu s ním vypovídal i zlomený Václav Sýkora⁹⁵, výpovědi Kopeckého však byly mnohem podrobnější, najdeme v nich popis různých setkání či rozdělení funkcí v ilegální skupině, jejímž členem byl i Kopecký.⁹⁶ Spisy a sepsané výpovědi, které toto popisují, však působí připraveně a promyšleně. Dalo by se tedy říci, že se jedná o připravené otázkové protokoly.⁹⁷ U některých odpovědí je však znatelný menší odpor a nesouhlas s odpověďmi, které byly pravděpodobně již předem připravené. Je tedy dosti pravděpodobné, že Jaromír Kopecký nevěděl o ilegální skupině tolik, co je napsáno ve výpovědích, ale jako bývalý člen národně socialistické znal všechny obviněné z připravovaného procesu, a proto byl využit jako svědek. Jeho výpovědi byly vynucené, jak sám doznává ve svých pamětech.⁹⁸ Miroslav Ivanov ve své práci uvádí, že je to „*Až neuvěřitelné... Ve chvíli, kdy ztroskotávají všechny pokusy vyfabulovat v KSČ po vzoru ostatních komunistických stran v lidových demokraciích „vnitřního nepřítele“, se jako princ z pohádky objeví dr. Kopecký a odhalí, že hlavním nepřítel-je jinde!*“⁹⁹

Jedna z mnoha výpovědí s datem 21. října 1949 se zabývala hlavně ilegálním vedením národněsocialistické strany, protože o „politické šestce“ Kopecký příliš

proces: M. Horáková a spol. Autor úvodu Derek PATON. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1995, 347 s. Studie, materiály, dokumenty. ISBN 80-85270-48-X.F.

⁹⁵ Působil jako Benešův osobní tajemník a StB byl zatčen 29. září 1949. Během pobytu ve vazbě byl týrán a díky brutálním praktikám při vyšetřování byl zlomen a vypovídal podle představ StB. Sám byl poté zařazen do procesu „JUDr. Čupera a spol.“, který proběhl v návaznosti na monstrproces s „Dr. Horákovou Miladou a spol.“. Státním soudem byl ve dnech 20. – 21. června 1950 odsouzen za zločin velezrady a vyzvědačství. Byl internován do věznice na Mírově a později v roce 1960 propuštěn na amnestii prezidenta republiky. *NA, f. Státní soud Praha, nezpracováno, sp. zn. Or I/I 72/50., NA, f. Správa Sboru nápravné výchovy, nezpracováno, osobní spis JUDr. Václava Sýkory., IVANOV, Miroslav. Milada Horáková: justiční vražda. 2. vydání. Praha: XYZ, 2018, 340 s. ISBN 978-80-7505-983-3. str.: 51.*

⁹⁶ Archiv bezpečnostních složek, ZSGŠ, a. č. 19910, výslech z 30. listopadu 1949, str.: 8.

⁹⁷ podle výpovědi Vladimíra Kohoutka se mělo jednat o první použití otázkových protokolů v Československu *KAPLAN, Karel. StB o sobě: výpověď vyšetřovatele Bohumila Doubka. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2002, 439 s. ISBN 80-902885-8-8. str.: 65.*

⁹⁸ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 463.

⁹⁹ IVANOV, Miroslav. *Milada Horáková: justiční vražda. 2. vydání. Praha: XYZ, 2018, 340 s. ISBN 978-80-7505-983-3. str.: 46.*

nevěděl, stejně jako o dalších ilegálních skupinách. Důležité ale bylo, že uvedl jména bývalých funkcionářů národněsocialistické strany, kteří byli podle něho zapojeni do ilegality.¹⁰⁰

Výslechový protokol z 30. listopadu 1949, který má celkem 29 stran, se spíše podobal otázkovým protokolům, sloužícím k nácvičku odpovědí na předem dané otázky. Je zde uvedeno, že od roku 1948 patřil mezi aktivní členy ilegální organizace existující v Československu, která měla podle výpovědi za úkol „svrhnout lidově-demokratický řád v zemi a nastolit buržoasně demokratickou republiku, která by se při své politice orientovala nikoliv na Sovětský svaz, nýbrž na západní kapitalistické země.“¹⁰¹ Dále ve své výpovědi uvádí veškerou činnost, kterou tato ilegální skupina uskutečnila nebo teprve připravovala, ať už se to týká sabotážních akcí, nepřátelské propagandy, plánů na svrnutí vlády i příprav na organizaci státního zřízení po převzetí moci v zemi. Dopodrobna popisuje schůze v bytech představitelů, přičemž zároveň vyjmenoval jména všech organizátorů a iniciátorů skupiny. Ve své výpovědi uvádí: „K řízení praktické podvratné a špiónážní činnosti podzemní organizace, jejímž členem jsem byl také já, bylo zřízeno tak zvané „direktorium“. V němž byli bývalí členové předsednictva Československé strany národně socialistické a někteří její bývalí poslanci – Nestával, Zemínová, Kleinerová, Horáková, Čupera, Vandrovec a ještě několik lidí, jejichž jména si už nepamatuji.“¹⁰² Horákovou pak dále uvedl jako tu, která vyvíjela aktivní činnost proti Komunistické straně ještě před únorem 1948 a jako hlavní spojovatelku s Amerikou. Jako předsedkyně zahraniční komise československé strany národněsocialistické se měla především snažit všemožně zabránit sblížení Československa se Sovětským svazem.¹⁰³

Během jeho vynucených doznání se však koncepce procesu ještě několikrát pozměnila. Nově zatčení byli nuceni vypovídat a doznávat se podle předepsaných protokolů. Státní bezpečnost vypracovala zprávu s názvem „Direktorium čs. odboje“, která obsahovala protikomunistický útvar, který byl zkonstruovaný z bývalých

¹⁰⁰ Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.: 118.

¹⁰¹ Archiv bezpečnostních složek, ZSGŠ, a. č. 19910, výslech z 30. listopadu 1949, str.: 8.

¹⁰² Tamtéž str.: 15.

¹⁰³ Tamtéž str.: 2-22.

funkcionářů národněsocialistické strany. I přes velké úsilí Státní bezpečnosti měl případ několik mezer a nedostatků, které musely být přiznány i ve zprávě Státní bezpečnosti.¹⁰⁴

Později byl autory vydán dodatek ke zprávě z 25. října, kde jsou uvedena jména lidí navržených na zatčení. Na listině se objevil J. Čupera, J. Nedoma, A. Kleinerová, O. Pecl, A. Šulík, F. Přeučil, F. Zeminová a několik dalších jmen těch, kteří byli navrženi na zatčení. Celá tato zpráva byla postavena na základě výpovědí Jaromíra Kopeckého. Muselo se však několik dní s celou akcí počkat z důvodu nedostatku míst na samovazbách. Po dokončení přestavby v pražské Ruzyni sem byli přesunuti všichni vězňové v souvislosti s „Directoriem“.¹⁰⁵ Na konci celé zatýkací akce se ve vězení ocitlo na 380 lidí, což bylo mnohonásobně více, než bylo původně plánováno.¹⁰⁶

Slánský o celé zatýkací akci informoval 9. prosince na poradě krajských tajemníků KSČ, kde celou akci vysvětlil s cílem dokázat „teorii o nepříteli ve vlastní straně, kterou se odhalením československého Rajka nepodařilo uvést ve skutečnost.“¹⁰⁷ Využita k tomu byla Františka Zemínová, která byla uvedena jako vedoucí národněsocialistické skupiny, do které měli patřit i sociální demokraté, a jejímž úkolem bylo infiltrovat se do vysokých kruhů komunistické strany, za účelem získávání informací. Ke všem těmto potřebám a změnám ve vedení v ilegální organizaci také docházelo k četným změnám ve výpovědích. Jejich základ pozměněn nebyl, většinou došlo pouze ke změně jmen ve vedení skupiny či přidání jmen nových.¹⁰⁸

Vzhledem k tomu, že do vyšetřování postupně přibývali další a další obvinění, upustilo se od názvu „Direktorium“ a přešlo se na nový název „Akce Střed“, kde „Direktorium“ tvořilo ústředí. Došlo k tomu z toho důvodu, že akce začala zahrnovat stále více skupin. Další změnou byla nová vyšetřovací skupina v čele s Milanem Moučkou. Tato skupina se sama nazývala „bicí skupina“.¹⁰⁹

Jak již bylo zmíněno, na případu spolupracovali poradci ze Sovětského svazu Lichačev a Makarov. S nimi přišlo i několik novinek ve vyšetřování, mezi něž patřily otázkové protokoly, nepřetržité výsledky, které často trvaly i několik dní, než došlo

¹⁰⁴ Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.:119.

¹⁰⁵ Tamtéž str.: 120.

¹⁰⁶ Tamtéž str.: 121.

¹⁰⁷ Tamtéž str.: 121.

¹⁰⁸ Tamtéž str.: 121.

¹⁰⁹ Tamtéž str.: 121.

k psychickému i fyzickému zlomení člověka a jeho následnému „přiznání“. V neposlední řadě je to však konstruování procesů, které mělo několik zásad podle sovětských monstrprocesů. Hlavním požadavkem procesu bylo ukázat lidem nebezpečnost odsouzených lidí, jejich důmyslnost a rozsáhlost projevu odporu proti režimu. V neposlední řadě byl kladen důraz na barvitě vylíčení všeho, co odsouzení údajně připravovali; vlastizrada, sabotáže, vraždy, špionáž či dokonce přípravu na třetí světovou válku.¹¹⁰

Vyšetřovací metody byly natolik účinné, že již v polovině prosince roku 1949 se rýsovaly obrysy celého procesu. Vyšetřovatelé stáli před případem, který díky výsledkům již nemohl přinést nic překvapivého, proto bylo potřeba začít s konfrontacemi. Mezi osobami, které jimi prošly, a zároveň jim byla věnovaná velká pozornost ze strany vyšetřovatelů, byl J. Neuman, O. Pecl, F. Přeučil, A. Kleinerová, F. Zeminová a samozřejmě M. Horáková.¹¹¹ Jaromír Kopecký ve svých pamětech vzpomíná na setkání tváří v tvář s Miladou Horákovou, Fráňou Zemínovou a zvláště pak na konfrontaci s dr. Josefem Nestávalem, při níž se Kopeckému podařilo poprvé naznačit, že jeho výpověď je vynucená a nepravdivá. To výslech ihned ukončilo a Kopeckého čekal trest za nedodržení pravidel. O jaký trest se jednalo již neuvádí, pouze doplňuje, že Josef Nestával pochopil, o co Kopeckému šlo. Tuto informaci se však Kopecký dovídá až v Nápravném pracovním táboře ve Valdicích.¹¹²

Únorová zpráva StB pak byla daleko přesnější a podobala se již finální verzi procesu. Dle zmíněné zprávy již v čele odboje stála Milada Horáková, byli zde zmíněni možní nástupci zatčených vedoucích a také vykreslena celá ilegální organizační síť. V této zprávě pak počet zatčených již dosahoval čísla 632. Hlavní slabinu autoři viděli v nedostatečném zpracování některých svědků. Bylo pozměněno i zaměření procesu z vnitrostátního na mezinárodní, zejména poté americké zaměření.¹¹³ K tomu se pojila již zmíněná výpověď Kopeckého, kde uvedl Horákovou jako tu, která zdůrazňovala důležitost vlivu na zahraniční politiku, především pak Anglie a Ameriky.

¹¹⁰ Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.:121-125.

¹¹¹ Tamtéž str.:126.

¹¹² KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 463.

¹¹³ Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.:130-131.

Dále vypověděl, že podzemní ilegální organizace vlastně vznikla právě na popud Angličanů a Američanů a během podvratné činnosti se řídili jejich směrnicemi.¹¹⁴ Nadále docházelo k úpravám v procesu tak, aby co nejlépe vyhovoval svému účelu, a k těmto potřebám se upravovaly i výpovědi svědků.

Příprava celého procesu trvala od podzimu 1949 až do června 1950. V poúnorovém Československu šlo o vůbec největší a nesledovanější politický monstrproces, který byl ovšem zcela vykonstruován. Patřil mezi první, na kterých se podíleli sovětští poradci.¹¹⁵ Celkově byl proces koncipován jako velké spiknutí a navázalo na něj mnoho dalších menších procesů. Jaromír Kopecký figuroval v procesu Milada Horáková a spol.¹¹⁶ jako důležitý svědek. Jeho výše zmíněné výsledky přinesly obrat v celém soudním řízení. Usnadnil tedy svým vynuceným doznáním Státní bezpečnosti najít cestu k „politické šestce“ a Kaplan ve své knize uvádí, že „*Vyšetřovatelé připisovali Kopeckého výpovědím mimořádný až rozhodující význam v přípravě procesu s M. Horákovou a spol. V. Kohoutek dokonce uváděl, že „Kopecký prakticky odhalil již v Mladé Boleslavi celou tuto organizaci“*¹¹⁷

Celý proces se odehrál v budově Státního soudu v Praze a trval od 31. května do 8. června 1950. „Ústředí“ se skládalo z obžalovaných, kteří se většinou neznali a reprezentovali různé politické směry. *Lichačev a „Makarov, sovětští poradci, zavedli tzv. nepřetržité výsledky, tzv. konfrontaci vyslýchaného s již vynucenými výpověďmi jiných vězňů a tzv. otázkové protokoly se způsobem jejich zpracování“*¹¹⁸ V procesech

¹¹⁴ Archiv bezpečnostních složek, ZSGŠ, a. č. 19910, výslech z 30. listopadu 1949, str.: 16-17.

¹¹⁵ Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.: 6.

¹¹⁶ Monstrproces s Miladou Horákovou a spol. byl jeden z prvních procesů, na kterých se podíleli sovětští poradci Lichačev a Makarov. Proces byl koncipován jako spiknutí a poprvé se v něm použilo učení předem připraveného scénáře procesu. Celkem bylo třináct obžalovaných, z toho 4 dostali trest smrti, mezi nimi i Horáková. KAPLAN, Karel. *Největší politický proces: M. Horáková a spol. Autor úvodu Derek PATON. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1995, 347 s. Studie, materiály, dokumenty. ISBN 80-85270-48-X. str. 6, 158.*

¹¹⁷ Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.: 118.

¹¹⁸ Tamtéž str.: 6.

se stalo běžnou praxí učení nazpaměť předem vypracovaných odpovědí, tzv. scénář či režijní kniha soudního přelíčení.¹¹⁹

Jaromír Kopecký se před soud dostal 6. června 1950, tedy v podstatě převyprávěl scénář, který dostal od komunistické strany a byl nucen předem nacvičit během výslechů a konfrontací. U soudu popisuje cesty, kudy se dostávaly informace do zahraničí, kdo s kým spolupracoval a touto cestou udal plno lidí. Ke konci jeho výslechu přišla otázka „Proč jste se najednou rozhodl vypovídat, když jste před tím celou dobu zapíral?“¹²⁰, na kterou Kopecký odpověděl, že po prohlédnutí veškerého materiálu, který má Státní bezpečnost k dispozici, si uvědomil, že státu více škodili, než pomáhali a že jejich jednání proti komunistickému režimu bylo špatné.¹²¹

Postupy v procesu „Milada Horáková a spol.“ byly nadále využívány jako předloha pro vyšetřovatele Státní bezpečnosti pro další procesy. Také se zde poprvé potvrdila dohoda mezi Státní bezpečností, Prokurátory a předsedou senátu, že v procesu je potřeba „postupovat přesně podle soudních protokolů“.¹²²

Rozsudek smrti však padl i přes veškeré intervence požadující milost, kterou Gottwald obdržel od Elenor Roosveltové, Winstona Churchilla či Alberta Einsteina. Všechny byly smeteny ze stolu. Odsouzení k trestu smrti byli: JUDr. Milada Horáková, Jan Buchal, JUDr. Oldřich Pecl a Závaš Kalandra. JUDr. Josef Nestával, JUDr. Jiří Hejda, František Přeučil a Antonie Kleinerová byli odsouzeni na doživotí k trestu těžkého žaláře. Zbytek obviněných dostal buď doživotní trest, nebo trest těžkého žaláře na nejméně dvacet let.¹²³

Dále byla, odsouzeným k vězení, udělena peněžní pokuta, konfiskace celého majetku, ztráta čestných práv občanských (doba pro opětovné nabytí těchto práv byla stanovena na deset let). Kopecký odsouzen nebyl, v celém monstrprocesu figuroval pouze jako svědek. Všichni odsouzení na smrt, kromě Milady Horákové, podali žádost

¹¹⁹ Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.: 6.

¹²⁰ Česká televize [online]. 1950 [cit. 2016-12]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10153697395-proces-h/>.

¹²¹ Česká televize [online]. 1950 [cit. 2016-12]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10153697395-proces-h/>.

¹²² Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.: 7.

¹²³ Tamtéž str.: 158-159.

o milost, ani jedna však nebyla vyslyšena. Rozsudek proběhl v ranních hodinách dne 27. června 1950 na dvoře Pankrácké věznice.¹²⁴

Později po procesu byla Ministerstvem vnitra vydána „šedá kniha“, která obsahovala průběh celého procesu a měla dokázat, že vše bylo řízeno poctivě. Později však vyšlo najevo, že došlo k pozměnění několika výpovědí, aby lépe posloužily účelu knihy.¹²⁵ Kopecký ve svých pamětech uvedl, že při zrušení rozsudku nad Horákovou a spol. roku 1969, se mu dostalo příležitosti se doznat na Generální prokuratuře. Doznal se, že jeho výpovědi byly vynucené a nepravdivé a snažil se vše vysvětlit a popsat podle pravdy.¹²⁶

Poté byl Kopecký ještě několikrát vyslýchán k případům, které se týkaly například dr. Prokopa Drtiny¹²⁷, dr. Vlastimila Klímy¹²⁸ a dalších. K samotným soudním přelíčením však již předveden nebyl.¹²⁹

¹²⁴ Kaplan, Karel. *Největší politický proces "M. Horáková a spol."*. Brno : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha, 1995. str.: 158-159.

¹²⁵ IVANOV, Miroslav. *Milada Horáková: justiční vražda*. 2. vydání. Praha: XYZ, 2018, 340 s. ISBN 978-80-7505-983-3. str.: 16.

¹²⁶ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str. 463.

¹²⁷ Dr. Prokop Drtina se narodil 13. dubna 1900 v Praze a zemřel 16. října roku 1980 také Praze. Vystudoval práva, věnoval se politice a před druhou světovou válkou působila jako tajemník Eduarda Beneše. Během války pracoval jako komentátor českého vysílání londýnského rozhlasu, během této doby používal pseudonym Pavel Svatý. Po válce se stal ministrem spravedlnosti a 1948 se svým podpisem připojil k demisi. Po jejím přijetí se pokusil spáchat sebevraždu skokem z okna, tento pokus se však nezdařil. A jelikož zastával demokratické zřízení, byl po komunistickém puči vězněn a perzekuován. V prosinci roku 1953 byl odsouzen na 15 let vězení, to vše na základě vykonstruovaného obvinění. Roku 1960 se dočkal amnestie a devět let poté byl rehabilitován. V roce 1971 byl plně revokován. *KOUTEK, Ondřej. Prokop Drtina: osud československého demokrata*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2011, 431 s. ISBN 978-80-7429-069-5.

¹²⁸ Dr. Vlastimil Klíma, narozen 10. prosince 1989 v Praze a zemřel 23. prosince 1987 v Praze. Po studiu práv na Karlově univerzitě se vrhl na aktivní politiku. V letech 1939 až 1940 patřil mezi vedoucí představitele odbojové organizace Politické ústředí. Roku 1940 byl zatčen, avšak pro nedostatek důkazných materiálů byl propuštěn. V roce 1943 dobrovolně odchází do sanatoria v Poděbradech, kde obnovil spojení s odbojem a začal organizovat sbírku na podporu rodin popravených a vězněných odbojářů. V letech 1945-1948 působil jako člen Československé strany národně socialistické a zastával funkci generálního tajemníka mlynářské sekce Ústředního svazu československého průmyslu. Na podzim roku 1949 byl zařazen do pracovního tábora v Pardubicích, s pomocí tehdejšího ministra financí

6.2.3 Role Jaromíra Kopeckého v procesu s Rudolfem Slánským a spol.

Po procesu s Miladou Horákovou byl Jaromír Kopecký, v té době zcela zlomen výslechy, nadále držen v Ruzyňské věznici, kde sdílel po nějaký čas jednu celu s dr. Gustavem Husákem¹³⁰. Mezi jejich společná témata patřilo například Slovenské národní povstání, o kterém dokázali hovořit celé hodiny.¹³¹

Během vazby v ruzyňské věznici byl Kopecký znovu vyslýchán a nucen se učit otázkové protokoly. Výslechy byly vedené Osvaldem Závodským¹³², Jindřichem Veselým¹³³, Karlem Švábem¹³⁴ i oběma sovětskými poradci a týkaly se případu Rudolfa Slánského¹³⁵.

Václavem Kopeckým, byl po necelém měsíci vyreklamován. Zatčen byl v roce 1951 a o rok později, 26. dubna 1952, byl souzen v monstrprocesu s tzv. Zelenou internacionálou. Od soudu dostal doživotní trest, od kterého ho v roce 1960 zachránila amnestie. Nakonec v roce 1967 proběhla jeho rehabilitace. *KLÍMA, Vlastimil. 1938: měli jsme kapitulovat?. Editor Robert KVAČEK, editor Josef TOMEŠ, editor Richard VAŠEK. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, 2012, 319 s. Ego. Paměti, deníky, korespondence, sv. 1. ISBN 978-80-7422-150-7.*

¹²⁹ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str. 462-465.

¹³⁰ Gustav Husák byl politik slovenského původu. Zastával funkci vysokého představitele vládnoucí Komunistické strany Československa a v letech 1975–1989 působil jako osmý prezident Československa. *MACHÁČEK, Michal. Gustáv Husák. V Praze: Vyšehrad, 2017, 631 s. ISBN 978-80-7429-388-7. str. 88.*

¹³¹ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str. 463.

¹³² Osvald Závodský byl členem KSČ a poté co se Jindřich Veselý pokusil o sebevraždu, jej nahradil ve funkci velitele StB. Později upadl v nemilost a byl souzen v procesu Závodský a spol., kde se prokázalo, napojení této skupiny na skupinu Slánský a spol. a Závodskému byl vyměřen trest smrti a 19. března 1954 byl popraven. *KALOUS, Jan. Osvald Závodský – aktér i oběť politických procesů. Paměť a dějiny [online]. [cit. 2018-09-25]. Roč. VIII, čís. 3, s. 85-95.*

¹³³ Veselý Jindřich se narodil v roce 1906 do dělnické rodiny. V letech 1948-1950 zastával funkci velitele StB až do svého odvolání. V roce 1962 pár měsíců působil jako velvyslanec v Bulharsku, poté působil na pražské Vysoké škole ekonomické a Ústavu dějin KSČ. Roku 1964 spáchal sebevraždu. Jindřich *DEJMEK, Diplomacie Československa, Díl II. Biografický slovník československých diplomatů (1918-1992). Praha 2013, s. 649.*

¹³⁴ náměstek ministra národní bezpečnosti

¹³⁵ Rudolf Slánský byl československý politik, člen Komunistické strany Československa a později generální tajemník KSČ. Také se stal členem předsednictva KSČ. Díky svému vysokému postavení měl na převzetí moci v únoru 1948 velký podíl. V roce 1952 byl v monstrprocesu odsouzen k trestu smrti,

Rudolf Slánský již od roku 1948, kdy byl připravován proces s László Rajkem¹³⁶, vyzíval na dbání čistoty ve straně a apeloval na odhalování nepřátel přímo ve straně. Během porady 11. března 1949 pronesl řeč, kde opět zdůraznil jednotnost ve straně a že „nejnebezpečnější nepřátelé jsou ti, kteří se kryjí v našich řadách. Ani člověk, který není členem strany, není tak nebezpečný... Je třeba, abychom viděli, že prověrka naši stranu docela neočistila.“¹³⁷ Tato kampaň měla úspěšné výsledky, jelikož se roznesla atmosféra strachu a komunisté si mezi sebou přestali věřit.¹³⁸

Vše začalo v únoru 1951, kdy byla ÚV KSČ schválena politická koncepce „protistranického spiknutí“.¹³⁹ Mezi důvody k vykonstruování protistranického procesu bychom mohli zařadit změny v sovětské velmocenské politice a do procesu později připojený antisemitismus, kvůli palestinským záležitostem.¹⁴⁰ Začal se tedy hledat někdo, kdo by vyhovoval jako vedoucí skupiny, která bude souzena. Mezi první osoby, které byly zatčeny, patřil Oto Šling¹⁴¹ a Marie Švermová¹⁴². Ukázalo se však, že nemají dostatečně vysoké postavení ve straně a proto byli shledáni jako nevhodní kandidáti.¹⁴³ Rozpoutala se vlna zatýkání vysoce postavených lidí ve straně, celkem bylo drženo ve vazbě zhruba padesát lidí. Ve spisech bychom našli jména například Clementise,

popraven byl 3. 12. 1952. V šedesátých letech byl rehabilitován. KAPLAN, Karel a Pavel KOSATÍK. *Gottwaldovi muži*. Praha: Paseka, 2004, 333 s., [32] s. obr. příl. ISBN 80-7185-616-9. str.: 79-120.

¹³⁶ viz kapitola 4.2.1.

¹³⁷ KAPLAN, Karel. *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1. str.: 88.

¹³⁸ Tamtéž str.: 88-89.

¹³⁹ KAPLAN, Karel a Pavel KOSATÍK. *Gottwaldovi muži*. Praha: Paseka, 2004, 333 s., [32] s. obr. příl. ISBN 80-7185-616-9. str.: 79.

¹⁴⁰ KAPLAN, Karel. *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1. str.: 255-256.

¹⁴¹ Oto Šling byl židovského původu, působil jako krajský tajemník KSČ a v roce 1952 byl odsouzen k trestu smrti jako člen „protistátního centra“. KAPLAN, Karel. *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1. str.: 297.

¹⁴² Marie Švermová zastávala funkci tajemnice ÚV KSČ a byla členkou vedení KSČ. KAPLAN, Karel. *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1. str.: 297.

¹⁴³ KAPLAN, Karel a Pavel KOSATÍK. *Gottwaldovi muži*. Praha: Paseka, 2004, 333 s., [32] s. obr. příl. ISBN 80-7185-616-9. str.: 97.

Londona, Švába, Husáka nebo Fuchse¹⁴⁴. Jednalo se o velký počet lidí, kteří byli zároveň dostatečně vysoce postavení, aby bylo možné sestavit konstrukci velkého spiknutí. Celé zatýkání bylo schvalováno Gottwaldem, Čepičkou¹⁴⁵, Zápotockým i Slánským.¹⁴⁶

Vysoce postavení funkcionáři byli drženi ve sklepích zámku Koloděj. Během výslechů stále častěji padalo jméno Slánský, čímž vyvstala otázka, zda nezapojit Slánského do procesu, a to rovnou jako jeho ústřední postavu. Po různých dohadech o jeho zapojení (Gottwald nebyl zcela přesvědčen o Slánského vině, nicméně věděl, co by se stalo, kdyby nesouhlasil), sám Stalin souhlasil s koncepcí a v listopadu roku 1951 se naskytla záminka na zatčení, kterou byl dopis z ciziny adresovaný „Velkému metaři“. Slánský sice nebyl spolupracovníkem západní špionážní sítě, ale sovětsí poradci se rozhodli, že „Velký metař“ je Slánský a nechtěli čekat na další záminku.¹⁴⁷

Až do samotného procesu probíhala celá řada výslechů a konfrontací a vše už bylo směřováno na Slánského. V této době byl Kopecký dávno zlomený a pro StB sloužil jako zdroj informací, které potřebovali dosvědčit. Na jednu konfrontaci se Slánským Jaromír Kopecký vzpomíná takto: *„Když jsem byl se Slánským před jeho procesem konfrontován, napadlo mě známé přísloví o „božích mlýnech“. Dodnes jsem přesvědčen, že Slánský hrál důležitou, ne-li nejdůležitější roli v rozpoutání politických procesů v Československu po roce 1948 a že měl být souzen pro tyto zločiny místo toho, co bylo proti němu vykonstruováno.“*¹⁴⁸

Monstrproces s vedením protistátního spikleneckého centra v čele s Rudolfem Slánským se konal od 20. do 27. listopadu 1952. Celkem bylo obžalováno 14 osob.

¹⁴⁴ Vítězslav Fuchs působil jako krajský tajemník KSČ. KAPLAN, Karel. *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1. str.: 291.

¹⁴⁵ Alexej Čepička byl československý politik Komunistické strany a zeť Klementa Gottwalda. V letech 1948-1956 působil ve vedení KSČ a dva roky (1948-1950) byl ministrem spravedlnosti. Od roku 1950 do roku 1956 zastával funkci ministra národní obrany a místopředsedy vlády. KAPLAN, Karel a Pavel KOSATÍK. *Gottwaldovi muži*. Praha: Paseka, 2004, 333 s., [32] s. obr. příl. ISBN 80-7185-616-9. str.: 123-171.

¹⁴⁶ KAPLAN, Karel. *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1. str.: 121.

¹⁴⁷ KAPLAN, Karel a Pavel KOSATÍK. *Gottwaldovi muži*. Praha: Paseka, 2004, 333 s., [32] s. obr. příl. ISBN 80-7185-616-9. str.: 97-108.

¹⁴⁸ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str. 463.

Obvinění byli z velezrady, špionáže, sabotáže a hlavně ze záměru vytrhnout Československo ze sovětského vlivu. Z obžalovaných bylo celkem 11 lidí židovského původu. Mezi obžalovanými můžeme najít vedle Rudolfa Slánského také Karla Švába, Arthura Londona (náměstek ministra zahraničních věcí) či Vladimíra Clementise (ministr zahraničních věcí).¹⁴⁹

Jaromír Kopecký svou naučenou výpověď soudu převyprávěl podle otázkových protokolů hned během prvního dne. Kopecký byl dotazován nejprve na Allana Dullese a s ním spojené napojení na americké vyzvědačské služby. Zde uvedl, že Hašek, švagr Slánského, předával špionážní materiál skrze Glasera přímo Dullesovi. Celý špionážní materiál měl pocházet právě od Rudolfa Slánského. Dulles si měl tyto materiály pochvalovat jako velmi kvalitní a přesný zdroj informací. Poslední otázka byla mířena na Vladimíra Clementise, o kterém Kopecký prohlásil, že levicová orientace je pro něj „pouhým módním pláštěm“. Dále vypovídal o jeho pobytu v Londýně (ještě před únorem 1948), o spolupráci s Benešem a následném jmenování zahraničním ministrem československé republiky. Beneš (podle výpovědi Kopeckého) o Clementisovi řekl, že je sice komunista, ale provádí jeho prozápadní politiku.¹⁵⁰

Při rozsudku padlo celkem 11 trestů smrti (mezi nimi Clementis i Slánský) a 3 doživotní tresty. Popel popravených byl nasypán pracovníky Státní bezpečnosti do papírových pytlů a poházen na pole nedaleko Prahy.¹⁵¹

¹⁴⁹ KAPLAN, Karel. *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1. str.: 239-253.

¹⁵⁰ Národní archiv, zvukové záznamy – Slánský, nahrávka č. PX 0753, 20. listopadu 1952, Praha; [online]. [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <http://www.nacr.cz/fondy-a-pomucky/proces-slansky/>.

¹⁵¹ KAPLAN, Karel. *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1. str.: 239-254.

6.3 SOUDNÍ PROCES JAROMÍRA KOPECKÉHO

6.3.1 Obžaloba

Během přípravy procesu Jaromíra Kopeckého přišlo krajskému prokurátoru v Praze usnesení datované k 20. červenci 1953, ve kterém generální prokurátor Václav Aleš rozhodl¹⁵² o odnětí tohoto případu krajskému prokurátorovi a o jeho předání na pražskou generální prokuraturu. Jako důvod byl uveden fakt, že v letech 1948-1949 se Kopecký dopouštěl velezrady a vyzvědačství jako člen záškodnického spiknutí proti republice, a proto generální prokurátor v Praze rozhodl, že se ujme trestní věci sám.¹⁵³

Kopeckého za celou dobu přípravy soudního přelíčení nenavštívil v ruzyňské věznici obhájce ani prokurátor, který na něj podal žalobu. Kopecký ve svých pamětech uvádí, že teprve pár dní před samotným procesem za ním přišel advokát, který mu byl přidělen ex offo. Schůzka s obhájcem probíhala za přítomnosti dozorce a trvala zhruba půl hodiny. Podle advokáta přiděleného ex offo, JUDr. Jana Pacáka¹⁵⁴, bylo potřeba obhajobu postavit především tak, aby Jaromír Kopecký nedostal nejvyšší možný trest. Kopecký, jakožto vystudovaný doktor práv, nebyl s rutinní řečí svého obhájce spokojen a domníval se, že zcela nenastudoval celý jeho případ. Proto jej poprosil, aby před soudem mluvil co nejméně a rozhodl se obhajovat sám.¹⁵⁵

Nejvyšší soud obdržel žalobu od generální prokuratury v Praze dne 23. července 1953. Kopecký v ní byl obžalován z vyzvědačství¹⁵⁶, jelikož obnovil kontakt s Allanem Dullesem¹⁵⁷, se kterým udržoval styky již během druhé světové války. S pomocí několika dalších osob měl Kopecký do léta 1949 dodat velké množství informací

¹⁵² podle § 21 odst. 2 tr. ř. proti Kopeckému

¹⁵³ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Usnesení o odnětí případu, 20. července 1953, Praha.

¹⁵⁴ člen Advokátní poradny č. 10 v Praze *Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Likvidace odměny obhájce, 21: září 1953.*

¹⁵⁵ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str. 464-465.

¹⁵⁶ podle § 86 odst. 1, odst. 3, písm. c/ ,d/ , § 12 tr. zák.

¹⁵⁷ Allan Dulles byl vedoucím představitelem americké zpravodajské služby (OSS) v Evropě a ředitel CIA. *PACNER, Karel. Československo ve zvláštních službách: pohledy do historie československých vyzvědných služeb 1914-1989. Praha: Themis, 2002, 500 s. Historie. ISBN 80-7312-008-9. str. 302, 492.*

ohledně vývoje hospodářské a politické situace v Československu, předal i informace, které měly zůstat v zájmu republiky utajeny.¹⁵⁸

Dále byl obviněn jako člen záškodnické organizace z velezrady.¹⁵⁹ Dle obžaloby se měl Kopecký připojit k „protistátnímu záškodnickému spiknutí“, vedené Miladou Horákovou. K tomuto spojení mělo dojít prostřednictvím tajemníka předúnorového ministra spravedlnosti dr. Drtiny a dr. Rohlíčka. Od členů spiknutí měl získávat cenné špionážní informace pro Západ a vypracoval i návrh na úpravu poměrů ve státě a na svržení lidově demokratického zřízení, který se poté snažil rozšířit. V neposlední řadě se po domluvě s Čuperou neúspěšně pokusil v létě 1949 o útěk do západního Německa, kde měl spojit všechna záškodnická a špionážní spiknutí proti republice. Podle soudu/vyšetřovatelů se tedy údajně pokusil o zničení lidově demokratického státního zřízení.¹⁶⁰

Kopecký byl obžalován z vykonávání příkazů ministra Ripky, z podílení se na zajišťování hospodářských a politických pozic v Československu. Po návratu ze Švýcarska, kdy působil na ministerstvu zahraničních věcí v Praze, prosazoval zájmy západních imperialistů a dál působil jako jejich agent. Během své funkce předsedy rozhlasové komise se údajně podílel na zákonu, který měl omezit vliv KSČ na rozhlas. Tyto snahy byly, dle žaloby, překaženy tzv. vítězným únorem. Po roce 1948 znovu navázal spojení s Dullesem a posílal mu přes Glasera zprávy o poměrech v Československu. K vynášení informací prý využil Kopecký například obchodního přidělence italského vyslanectví v Praze, Olivieriho nebo Ing. Richtra, ředitele pražské filiálky firmy Ciba. Do zahraničí se mu údajně podařilo odeslat velké množství zpráv především o politickém a hospodářském vývoji v Československu. Zdrojem těchto informací pak mělo být ilegální záškodnické spiknutí vedené Miladou Horákovou. Je zde také popsáno, jak napomáhal Čuperovi a Nestálovi s rozšiřováním a posílením záškodnictví v republice.¹⁶¹

V obžalobě je dále uvedeno, že po zatčení Státní bezpečností se ke svým činům přiznal a veškeré své činnosti popsal: „*Chtěl jsem, aby ČSR šla cestou kapitalistického vývoje a orientovala se jen na západní kapitalistické země. [...] Viděl jsem, že dosud*

¹⁵⁸ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Obžaloba, 20. července 1953, Praha str. 1.

¹⁵⁹ podle § 78 odst. 2, písm a/ , odst. 1, písm. c/ , § 12 tr. zák.

¹⁶⁰ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Obžaloba, 20. července 1953, Praha str. 1.

¹⁶¹ Tamtéž str. 1-4.

*existující spojení této organizace se Západem je nedostačující, a proto jsem se tedy rozhodl, že po útěku do ciziny pomohu zorganizovat potřebná spojovací střediska [...].*¹⁶²

Obžaloba tedy shledala Kopeckého vinným z nejtěžších trestních činů proti republice.¹⁶³

6.3.2 Hlavní přelíčení

Bohužel se nedochoval zápis z hlavního líčení ani z výsledku obviněného a Kopecký se o procesu ve svých pamětech příliš nezmiňuje. Jediným zdrojem je tedy protokol o hlavním přelíčení, který je uložen v Národním archivu.

Soudní proces, ve kterém byl Jaromír Kopecký souzen sám a beze svědků, se uskutečnil 28. srpna 1953 v 9 hodin v justičním paláci na Náměstí hrdinů. Předsedou senátu byl Jaroslav Novák¹⁶⁴, který předsedal procesům se Slánským i Pavlíkem, ve kterých byl Kopecký předveden jako svědek. Právě tato skutečnost byla dost možná Kopeckému nápomocna, jelikož předseda senátu jeho prohlášení potvrdil.¹⁶⁵ Po zahájení hlavního líčení navrhl prokurátor vyloučení veřejnosti (z důvodu § 143 odst. 2 tr. ř. - § 233 tr. ř.) a předseda senátu návrhu vyhověl, aby nebylo veřejnosti vyzraženo žádné státní tajemství, které by mohlo během přelíčení zaznít.¹⁶⁶

Vše proběhlo velice rychle a bez větších problémů. Po přednesení žaloby se Kopecký doznal ke všem skutkovým podstatám, které byly zmíněny v žalobě a v přečtených výpisech výpovědí Milady Horákové, Josefa Nestála a Josefa Čupery. Obviněný se vším souhlasil, až na malou nesrovnalost ve výpovědi Čupery, kterou

¹⁶² Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Obžaloba, 20. července 1953, Praha str. 2-6.

¹⁶³ Tamtéž str. 6.

¹⁶⁴ Novák byl soudcem již od roku 1928, po převratu v roce 1948 se stal členem KSČ a soudcem Státního soudu, o rok později byl jmenován do funkce předsedou senátu, ve které soudil mnoho procesů, mimo jiné i věc Slánský a spol. Po zrušení státního soudu získal místo soudce u Nejvyššího soudu. Kvůli ztrátě zraku v roce 1958 odchází do invalidního důchodu. *VOREL, Jaroslav a Alena ŠIMÁNKOVÁ. Československá justice v letech 1948-1953 v dokumentech. Díl I. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR, 2003, 415 s. Sešity Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, č. 8. ISBN 80-86621-03-0. str.: 260.*

¹⁶⁵ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 465.

¹⁶⁶ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Protokol o hlavním líčení, 28. srpna 1953, Praha str. 1.

bohužel nelze zcela určit, protože v protokolu výpovědi chybí. Během závěrečných řečí prokurátor navrhl odsouzení dle šablony¹⁶⁷ a obhájce požadoval použití § 29 tr. zák. a spravedlivý trest pro obviněného. Kopecký při závěrečné řeči své činy odsoudil a přál si, aby „*mohl svou činnost napravit a stát se znovu členem lidově demokratického zřízení republiky.*“¹⁶⁸

6.3.3 Rozsudek

Rozhodnutí soudu proběhlo v Praze dne 28. srpna 1954 a ve stejný den nabylo rozsudek i právní moci. Dále byl Jaromír Kopecký odsouzen k propadnutí celého jmění, k dočasné ztrátě občanských práv po dobu 10 let a k náhradě veškerých výloh trestního řízení.¹⁶⁹

Během hlavního líčení byly soudem zváženy veškeré skutkové podstaty uvedené v kapitole 4.3.1 Žaloba a byl shledán vinen ze skutečnosti, že se pokusil rozvrátit lidově demokratické státní zřízení a společenský řád republiky, čímž se dopustil trestného činu velezrady.¹⁷⁰ Dále byl odsouzen za členství ve vyzvědačské ilegální organizaci, která údajně úmyslně vyzrazovala zvláště důležitá státní tajemství cizí moci, čímž podle tehdejších právních norem spáchal trestný čin vyzvědačství.¹⁷¹ Kopecký Jaromír byl proto Nejvyšším soudem odsouzen k odnětí svobody na 16 let,¹⁷² k propadnutí veškerého majetku,¹⁷³ ke ztrátě čestných občanských práv,¹⁷⁴ k dočasné ztrátě občanských práv na dobu 10ti let¹⁷⁵ a také k úhradě nákladů na trestní řízení, k vyplacení odměny pro svého obhájce a k zaplacení nákladů na výkon trestu.^{176,177}

¹⁶⁷ není uvedeno podle jaké

¹⁶⁸ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Protokol o hlavním líčení, 28. srpna 1953, Praha str. 2-8.

¹⁶⁹ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Rozsudek, 28. srpna 1953, Praha, str. 7.

¹⁷⁰ podle § 78 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a) tr. zák.

¹⁷¹ podle § 86 odst. 1, odst. 3, písm. c) a d) tr. zák.

¹⁷² se zřetelem na ustanovení § 12 tr. zák. podle § 86 odst. 3 tr. zák. se zřetelem na ustanovení § 22 odst. 1 tr. zák. a s použitím ustanovení § 29 odst. 2 tr. zák.

¹⁷³ podle § 47 tr. zák. se zřetelem na ustanovení § 78 odst. 4 § 86 odst. 4 tr. zák.

¹⁷⁴ podle § 43 tr. zák.

¹⁷⁵ podle § 44 odst. 3 tr. zák.; § 44 odst. 2 tr. zák.

¹⁷⁶ podle § 72 tr. ř.

¹⁷⁷ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Rozsudek, 28. srpna 1953, Praha, str. 7-8.

Při výměře trestu bylo soudem shledáno několik polehčujících okolností. Například, že Kopeckého trestná činnost ustala v roce 1949. Tato polehčující okolnost je absurdní, jelikož byl Kopecký roku 1949 zatčen. Soudem bylo uznáno, že fungoval jako řízená osoba zrádnou zahraniční emigrací a v neposlední řadě, že se k činům doznal, podrobně vše vysvětlil a projevil lítost.¹⁷⁸ Podle protokolu se jednalo o člověka, u něhož byla shledána možná náprava i převýchova, což se také projevilo na délce trestu, jehož výše mohla dosahovat až trestu smrti.¹⁷⁹ Vzhledem k polehčujícím okolnostem byl však zmírněn na již zmíněných 16 let.¹⁸⁰ Kopecký se po vynesení rozsudku uklidnil, jak popisuje ve svých pamětech, jelikož v porovnání s dřívějšími tresty, se jednalo o trest velmi mírný.¹⁸¹ Důvodem mírnějšího trestu mohl být také fakt, že Státní soud ukončil svou činnost roku 1952 a s ním ustaly i velké monstrprocesy. Tím skončilo i nejintenzivnější a nekrutější období politických procesů.

Advokátní poradna č. 10 v Praze si stanovila výši odměny za provedení obhajoby na částku 320 Kčs a za hotová vydání si účtovala dalších 10 Kčs. Bylo navrhnuo, aby odměna byla vymáhána zároveň s náklady na trestní řízení.¹⁸²

Jelikož byl Jaromír Kopecký odsouzen k propadnutí celého majetku, zažádala si jeho manželka, Milada Kopecká, 5. února 1954 o vyloučení její části majetku, z propadnutí. Vylučovací žádost obsahovala podrobný popis položek, o jejichž navrácení Kopecká žádala. Jednalo se především o nábytek, který do manželství přinesla věnem od svých rodičů a dále žádala polovinu z majetku, který nabyli společně během manželství.¹⁸³ V konečné realizaci správy majetku je uvedeno, že Kopeckých byt byl vyklizen orgány ministerstva národní bezpečnosti a zbylo zde pouze pár svršků. Auto značky Ford bylo prodáno Stavebnímu podniku hlavního města Prahy za 84 000 Kčs, z toho část peněz připadla celnímu úřadu. Po přepočtení zbývající sumy byla Kopecké vyplacena částka 10 206 Kčs. Další zabavený majetek konkrétně fotoaparát, dalekohled, holicí strojek a kompas byly taktéž prodány za 552 Kčs. Tyto částky byly Kopecké vyplaceny 1. března 1955 spolu s poukázkou na 260 Kčs za blíž

¹⁷⁸ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Rozsudek, 28. srpna 1953, Praha str. 8-9.

¹⁷⁹ podle § 86 ods. 3 tr. zák.

¹⁸⁰ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Rozsudek, 28. srpna 1953, Praha, str. 8-9.

¹⁸¹ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5.str.: 465.

¹⁸² Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Likvidace odměny obhájce, 21. září 1953, Praha.

¹⁸³ Archiv bezpečnostních složek, 304, 304-254-10, Žádost o vyloučení majetku, 5. února 1954, Praha.

nedefinovaný prodaný majetek. Celkem bylo Miladě Kopecké za její část prodaného vlastnictví vyplaceno 11 585 Kčs.¹⁸⁴

6.4 VÝKON TRESTU

Kopecký od doby, kdy byl zatčen při pokusu o ilegální přechod státní hranice, prošel několika věznicemi. Patřily mezi ně věznice Na Borech, Mladá Boleslav či ruzyňská věznice, kde byl vězněn nejen během příprav monstrprocesu s Miladou Horákovou a spol., ale i po něm. Celkem jeho vazba trvala dlouhých 5 let. Po svém odsouzení byl internován ve valdické věznici, odkud byl převezen na krátkou dobu na Pankrác, kde v roce 1955 probíhaly výslechy ohledně vyšetřovacích praktik Bohumila Doubka¹⁸⁵ a Vladimíra Kohoutka¹⁸⁶. Prokurátoři se zajímali o metody vyšetřování,

¹⁸⁴ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Konečná zpráva o realizaci propadlého majetku, 16. června 1956, Praha.

¹⁸⁵ Bohumil Doubek se narodil 14. října roku 1919 v Praze. Nejprve studoval reálné gymnázium, poté lékařskou fakultu, jeho studium však bylo přerušeno uzavřením vysokých škol nacisty. Do politiky se začal aktivně zapojovat v roce 1945, kdy vstoupil do KSČ. Nejprve pracoval jako účetní, poté jako tajemník pro kádry. Zlom nastal roku 1949, když byl Doubek vybrán Karlem Švábem, aby spolupracoval při vyšetřování případů spojených s komunistickou stranou. V roce 1950 dostal za likvidaci protistátní skupiny povýšení na štábního kapitána. Největší „kariéru“ udělal až s případem Slánský, kde po jeho uzavření obdržel odměnu ve výši 30.000 Kč, povýšení na podplukovníka a Řád republiky. Následně chtěl odejít ze služby, setkal se však s odporem ze strany sovětských poradců i nadřízených. Po tomto neúspěšném odchodu začal pít a zanedbávat práci, proto byl následně propuštěn. 23. června 1955 byl zatčen a vyloučen ze strany. V květnu roku 1957 byl odsouzen k 9 letům vězení, pár měsíců po výkonu trestu byl propuštěn. *KAPLAN, Karel. StB o sobě: výpověď vyšetřovatele Bohumila Doubka. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2002, 439 s. ISBN 80-902885-8-8.*

¹⁸⁶ Vladimír Kohoutek narozen 1. srpna 1912 byl vyučený prodavač textilu a aranžér. Roku 1939 nastoupil do služeb policejního ředitelství v Ostravě a zde působil až do konce války. Do KSČ nastoupil v roce 1945 a o tři roky nastoupil do vyšetřovacího sektoru VI/A, kde se účastnil výslechů mnoha lidí například i Pavlíka Gejzy. Od roku 1950 působil jako velitel vyšetřovací skupiny, která se zabývala především výslechů a vyšetřování tzv. zrádců ve straně. Velkou měrou se podílel na procesu se spikleneckým protistátním centrem. Za podílení se na tomto případu dostal odměnu 30.000 Kčs, obdržel Řád práce a byl povýšen na hodnost majora. Později se však on sám stal, předmětem vyšetřování, kvůli své činnosti během okupace a po ní. Vyšetřování ale dopadlo kladně. Vzhledem ke svému zdravotnímu stavu byl v červnu roku 1954 poslán do trvalé výslužby a byl mu přidělen invalidní důchod. Roku 1955 byl zatčen a vojenským soudem v Praze v květnu roku 1957 odsouzen k 7 letům vězení za podíl na nezákonnostech, ještě téhož roku byl však propuštěn na svobodu. *Tváře vyšetřovatelů Státní bezpečnosti.*

způsoby sestavování výpovědí a v neposlední řadě o chování k vězňům. Toto vyšetřování mohlo být zapříčiněno zmírněním studené války v druhé polovině padesátých let.¹⁸⁷ Proč byl Doubek skutečně vyšetřován, není dodnes zcela jasné. Podle Kaplana se mohlo jednat o starý spor s tzv. náhodskou skupinou ohledně možného pochybení během vyšetřování vedoucích komunistických funkcionářů. Vyšetřování mělo být ovlivněno, jelikož byl v procesu vyšetřován i Karel Šváb, který Doubka do funkce přivedl. Mohlo to být také zapříčiněno velkými čistkami mezi činiteli StB v roce 1953 nebo propuštěním tisíců nevinných ze sovětských lágrů a věznic.¹⁸⁸ Kopecký byl ohledně Doubka a Kohoutka dotazován celkem třikrát, v roce 1955 byl v pankrácké věznici vyslýchán 16. září a 12. listopadu. Poslední výslech proběhl 25. ledna 1956.¹⁸⁹ Kopecký ve svých pamětech vzpomíná, jak při tomto vyšetřování mohl konečně mluvit pravdu.¹⁹⁰ Rozsudek byl vyneset v květnu roku 1957. Doubek byl odsouzen k devíti letům a Kohoutek k sedmi letům věznění, u obou odsouzených prokurátor zmínil možnost propuštění na svobodu¹⁹¹ a ještě toho roku byli oba omilostněni.¹⁹²

Po příjezdu Kopeckého do „Kartouz“ na začátku roku 1955 byla ihned provedena lékařská prohlídka, kterou vedl slovenský vězněný lékař MUDr. Lenárt¹⁹³, a přiděleno základní číslo 25940, pod kterým byl evidován.¹⁹⁴ Kopecký byl z počátku určen na draní peří, kde se denní norma pohybovala okolo 200 gramů, Kopecký však normu plnil na pouhých 20 gramů za den. Proto jeho mzda činila celou jednu korunu československou. Jaromír Kopecký ve svých pamětech vzpomínal na den po roce 1955, kdy do dílny, kde drali peří, přišli velitelé věznice a svolali tři vězně, mezi nimiž byl i on. Díky jeho vzdělání byl vybrán na práci v lékárně, která zahrnovala psaní receptů

Blažek, Petr - Bárta, Milan - Kalous, Jan - Svoboda, Libor - Žáček, Pavel. Paměť a dějiny. Revue pro studium totalitních režimů. 6, č. 4, (2012), str.: 70-71.

¹⁸⁷ KAPLAN, Karel. *StB o sobě: výpověď vyšetřovatele Bohumila Doubka*. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2002, 439 s. ISBN 80-902885-8-8. str.: 9.

¹⁸⁸ Tamtéž str.: 31-33.

¹⁸⁹ Tamtéž str.: 327-340.

¹⁹⁰ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 466-467.

¹⁹¹ KAPLAN, Karel. *StB o sobě: výpověď vyšetřovatele Bohumila Doubka*. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2002, 439 s. ISBN 80-902885-8-8. str.: 37.

¹⁹² To se Kopecký dozvěděl až po amnestii.

¹⁹³ JOHN, Roman. *Věznice Valdice v proměnách času*. Praha: Vězeňská služba České republiky, 2012.

¹⁹⁴ Národní archiv, osobní spis vězně, 1T 3/53, Rt 217/90, záznam z 25. listopadu 1959, Valdice.

a vydávání léků. Po příchodu vězně PhMr. Václava Nováka, který působil dříve jako lékárník, byl Kopecký přidělen na administrativu, staral se o vedení karet a zápis každé ordinace. Pracovní doba byla zdlouhavá, pracovalo se již od půl páté ráno. Jen soboty byly klidnější, kdy byly v odpoledních hodinách přijímány jen úrazy. Za tuto práci poté dostával 580 korun měsíčně.¹⁹⁵ Jednu výhodu však tato práce měla. Byla zde možnost návštěv každých šest týdnů místo jednou za tři měsíce. To však pro rodiny, které často žily v nuzných podmínkách, znamenalo výdaje navíc, proto této výhody Kopecký využíval jen zřídka,¹⁹⁶ stejně tak jako psaní dopisů. Podle evidence z věznice Jaromír Kopecký poslal pouze jeden dopis, a to své manželce 19. července 1953. Do vězení mu (podle soupisu) přišly celkem tři dopisy od jeho matky Anny Kopecké a čtyři dopisy od jeho ženy Milady Kopecké, obsah žádného z dopisů není znám. Je však možné, že část záznamu chybí, Kopecký se ve svých pamětech o této skutečnosti nezmiňuje, nelze proto tuto skutečnost potvrdit ani vyvrátit.¹⁹⁷

Během svého pobytu ve vězení si Kopecký několikrát zažádal o milost, ta mu však udělena nebyla. Ani amnestie vyhlášené v letech 1955¹⁹⁸ a 1957¹⁹⁹ se na jeho případ nevztahovaly. Roku 1957, tedy v polovině svého trestu, si Kopecký zažádal o podmíněčné propuštění. V žádosti uvádí, že svým postojem a chováním se snažil dokázat lítost nad trestnými činy, které vykonal a které se snažil nahradit svou prací.²⁰⁰ Na žádost krajského soudu byl komisi v Nápravném pracovním táboře ve Valdicích, vypracován posudek s datem 8. srpna, který uvádí, že Kopecký se choval v nápravném zařízení slušně a ukázně, proto v dosavadním výkonu trestu nemusel být kázeňsky trestán. Svou administrativní práci v nemocnici plnil svědomitě a řádně. Komise NPT

¹⁹⁵ od roku 1957 do roku 1960 vykonával svou práci v nemocnici na 100 procent *Národní archiv, osobní spis vězně, 1T 3/53, Rt 217/90, Pracovní výkon v procentech v jednotlivých měsících, od roku 1957 do roku 1960, Valdice.*

¹⁹⁶ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 465-467.

¹⁹⁷ Národní archiv, osobní spis vězně, 1T 3/53, Rt 217/90, Soupis o příchozích dopisech č. 38780, Valdice.

¹⁹⁸ Národní archiv, osobní spis vězně, 1T 3/53, Rt 217/90, Záznam při provádění rozhodnutí o amnestii, 9. května 1955, Jičín.

¹⁹⁹ Národní archiv, osobní spis vězně, 1T 3/53, Rt 217/90, Rozhodnutí o amnestii, 1. 12. 1957, Valdice.

²⁰⁰ Národní archiv, osobní spis vězně, 1T 3/53, Rt 217/90, Žádost o podmíněčné propuštění, 26. července 1957, Valdice.

Valdice tedy shledala, že Kopeckého trest splnil svůj převýchovný účel, a proto doporučila kladné vyřízení žádosti o podmíněčné propuštění.²⁰¹ Žádost však byla zamítnuta.²⁰²

S příchodem nových politických či církevních osob do Valdic se Kopecký setkal s několika svými známými. Například bývalý ministr spravedlnosti dr. Prokop Drtina, dr. Vladimír Klíma, kterého Kopecký znal ze studentských dob nebo dr. Josef Klimeš, Háchův poradce v době pomnichovské. Během pobytu ve vězení byl tedy sice Kopecký odtržen od své rodiny a od běžného života, nikoliv však od svých známých a přátel.²⁰³

6.5 ŽIVOT PO PROPUŠTĚNÍ Z VĚZNICE

Kopecký pracoval jako správce vězeňské nemocnice a již na začátku dubna 1960 byl pověřen přípravou zdravotnických záznamů lidí, kteří měli být propuštěni. Díky tomu o celé připravované akci věděl a zároveň se dozvěděl, že i on bude do tzv. velké amnestie prezidenta Novotného ze dne 9. května 1960 zařazen.

Jaromír Kopecký byl propuštěn z vězení 10. května 1960, a to po přibližně 11 letech. Celkem mu bylo prominuto 5 let, 3 měsíce a 29 dní s tím, že se po dobu 10 let nedopustí úmyslného trestného činu. Rozhodl o tom Krajský soud v Praze.²⁰⁴

Při propuštění musel Kopecký podepsat prohlášení mlčenlivost o celém průběhu jeho pobytu v Nápravném pracovním táboře ve Valdicích. Veškeré jeho získané informace byly označeny za státní tajemství a Kopecký nemohl proti NPT ve Valdicích vznést žádný požadavek, s výjimkou dodatečného zaslání peněžní odměny.²⁰⁵

Kopecký byl spolu s ostatními propuštěnými vězni (našli bychom mezi nimi Prokopa Drtinu, Vlastimila Klímu a další) převezen do Prahy. Byl to zrovna den před jeho jednašedesátými narozeninami, kdy je autobusy dovezly až na Hlavní nádraží. Na Jaromíra Kopeckého nikdo nečekal, potkal pouze pouličního fotografa. Ten zachytil

²⁰¹ Národní archiv, osobní spis vězně, 1T 3/53, Rt 217/90, Posudek na odsouzeného Jaromíra Kopeckého, 8. srpna 1957, Valdice.

²⁰² Toto tvrzení není podloženo archivem, jedná se pouze o dedukci.

²⁰³ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 468-475.

²⁰⁴ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Usnesení o amnestii, 8. června 1960, Praha.

²⁰⁵ Národní archiv, Nejvyšší soud, 1T 3/53, Rt 217/90, Prohlášení mlčenlivosti, 10. května 1960, Valdice.

tento významný moment, který pro Kopeckého, alespoň podle jeho vzpomínek, znamenal ještě jeden nový život.²⁰⁶

Po propuštění se Kopecký obrátil na ONV Praha 12, kde si podle pokynů zažádal o důchod. Také se snažil získat práci na Obchodní komoře v Praze jako externista na překlad, revizi textů a korektur. Bohužel se mu dostalo zamítavé odpovědi, jelikož prý není „*nikde kádrově podchycen*“.²⁰⁷ Proto se Kopecký obrátil na Ministerstvo vnitra, kde vylíčil celou svou situaci a požádal pracovníky kádrového oddělení, aby vedoucímu překladu dosvědčili, že je již důchodce a že by bylo nespravedlivé, pokud by jiní mohli dostávat překlady a korektury a zároveň si vydělávat jinde a on (s nepatrným důchodem), aby byl odmítnut.²⁰⁸ Jeho žádosti bylo pravděpodobně vyhověno, jelikož jako překladatel pracoval pro různé organizace až do své smrti.²⁰⁹

Kromě těchto drobných útržků není o životě Jaromíra Kopeckého po propuštění z vězení mnoho známo. Víme, že v letech 1968-1970 obnovil svou publicistickou činnost. Jeho jméno zaznělo i v kauze týkající se smrti Jana Masaryka, kdy vyjádřil domněnku, že se jednalo o sebevraždu.²¹⁰

Poslední vzpomínky Kopeckého se týkají jeho pětasedmdesátých narozenin, kterých se zúčastnilo mnoho přátel. O Kopeckého významu svědčí i fakt, že blahopřání k jeho narozeninám otiskl i tisk Československé strany socialistické. Snaží se zde ohlédnout za událostmi a přiznává, že se nevyhnul chybám, ale snažil se dělat vše s vědomím, že je to pro československý stát.²¹¹

Dne 15. listopadu 1990 Městský soud v Praze rozhodl během neveřejného zasedání, že Jaromír Kopecký bude soudně rehabilitován²¹² a prohlásil jeho rozsudek od

²⁰⁶ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 474.

²⁰⁷ Archiv bezpečnostních složek, 304, 304-254-10, Žádost o nápravu Ministerstvu vnitra, 14. června 1960, Praha.

²⁰⁸ Tamtéž.

²⁰⁹ Jindřich DEJMEK, *Diplomacie Československa, Díl II. Biografický slovník československých diplomatů (1918-1992)*. Praha 2013, s. 116.

²¹⁰ KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004, 543 s., [31] s. obr. příl. ISBN 80-7215-216-5. str.: 523.

²¹¹ Tamtéž str.: 474.

²¹² podle § 2, odst. 1 písm. c) zák. č. 119/90 Sb.

Nejvyššího soudu ze dne 28. srpna 1953 za zrušený. Zároveň bylo rozhodnuto o zrušení všech dalších trestů, které byly navázány na tento rozsudek.²¹³ To se však Jaromír Kopecký již nedozvěděl, jelikož zemřel 6. května 1977 v Praze.²¹⁴

²¹³ Archiv bezpečnostních složek, Rt 217/90 , 304-254-10, Usnesení o rehabilitaci, 15. listopadu 1990, Praha.

²¹⁴ DEJMEK, Jindřich, Jan NĚMEČEK a Slavomír MICHÁLEK, *Diplomacie Československa*. Díl II., Biografický slovník československých diplomatů (1918-1992). Praha: Academia, 2013 802 s. ISBN 978-80-200-2285-1. str. 116.

7. ZÁVĚR

Perzekuce probíhající v Československu v období 50. až 80. let 20. století postihly statisíce lidí. Klidu se odsouzeným nedostalo ani po propuštění z věznění, protože a byli neustále sledováni Státní bezpečností, často až do své smrti. Strach z pronásledování skočil až s převratem v roce 1989, kdy se ke slovu dostala demokracie.

Během politických procesů bylo odsouzeno velké množství aktivních odpůrců režimu, ale i pouze potencionálních nepřátel, kteří se ve většině případů nedopustili žádného trestného činu. Procesy byly využity komunistickou stranou k vyvolání strachu ve společnosti a k upevnění své moci. Státní soud uděloval tresty výhradně mnohaleté či dokonce tresty nejvyšší – tresty smrti.

Cílem práce bylo získat, analyzovat a porovnat informace z dostupných pramenů. Jednalo se především o archivní materiály a paměti Jaromíra Kopeckého. Sestavila jsem rekonstrukci životního osudu Jaromíra Kopeckého s tím, že stěžejní část práce pojednává o samotném soudním procesu. Zisk některých informací z archivů byl časově náročný, ale posloužily jako hlavní zdroj pro komparaci s paměťmi Kopeckého. Díky tomu bylo získáno několik rozporuplných a zajímavých informací.

Jaromír Kopecký byl významný činitel československé diplomacie, vykonával funkci vyslance v Ženevě, kde pomáhal s předáváním informací exilové vládě do Londýna. 10. srpna 1949 byl zadržen při pokusu o ilegální překročení státních hranic, což způsobilo vlnu výslechů k několika politickým procesům. Výslechy byly provázeny fyzickým i psychickým nátlakem, který Kopecký nevydržel a začal vypovídat podle představ StB. Podepsal mnoho vymyšlených výpovědí a působil jako důležitý svědek u vykonstruovaných politických procesů v padesátých letech minulého století. Poté, co již nebyl pro Státní bezpečnost důležitý, byl následně odsouzen ve vlastním procesu na dobu 16 let vězení. Trest vykonával ve valdické věznici, odkud byl posléze propuštěn na základě amnestie z roku 1960.

Analýza soudních procesů jasně ukázala, že kauzy s politickým kontextem byly pečlivě připravovány a všichni, kteří stanuli před soudem, měli jasný scénář toho, co vypovědět. Cílem bylo zdiskreditovat a nalézt nepřítel režimu a očernit je v očích společnosti. K tomu režim generoval nové zákony, které měly za úkol podpořit a legalizovat politické procesy, mnohdy však ani tyto nové zákonné normy nebyly respektovány. Téma politicky zaměřených soudních procesů bylo za dob komunistického režimu tabuizováno.

K čerpání potřebných informací bylo v této práci nejvíce využito pamětí napsaných Jaromírem Kopeckým a dokumentů dochovaných v Archivu bezpečnostních složek a Národního archivu. Pro popis procesu z roku 1953 byl využit zápis o zadržení, osobní spis, protokol z procesu, obžaloba, rozsudek a zpráva z pobytu ve věznění. Orientace v těchto materiálech nebyla úplně jednoduchá, jelikož fond z Národního archivu byl značně poničen vodou. Ne vždy jsou však záznamy z archivu kompletní, což mohla zapříčinit i sama Státní bezpečnost, která se snažila kompromitující materiál skartovat. Je také důležité zmínit, že podobných odsouzených bylo statisíce, a ne všechny dokumenty jsou v dnešní době zpracovány a zařazeny.

Závěrem bych si dovolila konstatovat, že i přes usilovnou badatelskou práci se stále nabízí řada nezodpovězených otázek a nevyřešených témat týkající se života Jaromíra Kopeckého. Práce detailně mapuje osud Kopeckého, ale jeho souvislost s údajnou sebevraždou Jana Masaryka či detailní popis jeho práce na vyslanectví zůstává otázkou. Relativně málo informací se mi podařilo získat o jeho pobytu ve valdické věznici a o životě po jeho propuštění. Archivní materiály obsahují těchto informací velmi málo, a proto jediným zdrojem o výkonu trestu zůstaly Kopeckého paměti. O jeho životě po amnestii je známo pouze pár informací. Tato práce na Jaromíra Kopeckého snad pomůže lépe pochopit tehdejší režim. Témata spojená s komunistickým režimem, monstrprocesy, činností soudu či osudy jednotlivých lidí jsou nedílnou součástí dějin Československa a jsou stále zajímavá a žádaná.

8. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

PRAMENY

1.1 Archivy

Archiv bezpečnostních složek
Národní archiv České republiky

1.2 Tištěné prameny

KAPLAN, Karel. *StB o sobě: výpověď vyšetřovatele Bohumila Doubka*. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2002, 439 s. ISBN 80-902885-8-8.

KOPECKÝ, Jaromír. *Paměti diplomata*. Praha: Torst, 2004. ISBN 80-7215-216-5.

KOPECKÝ, Jaromír a Jan NĚMEČEK. *Ženeva: politické paměti 1939-1945*. Praha: Historický ústav AV ČR, 1999, 235 s. Práce Historického ústavu AV ČR. Řada B, Editiones, sv. 1. ISBN 80-85268-85-X.

Lászlo Rajk a jeho společníci před lidovým soudem. Praha: Kulturní a propagační oddělení sekretariátu ÚV KSČ, 1949, 286 s.

LITERATURA

ANEV, Petr: Procesy s údajnými přísluhovači Zelené internacionály. In *Paměť a dějiny* č. 4/2012. ISSN 1802-8241.

BLÁHOVÁ, Ivana, Lukáš BLAŽEK, Martin BOŠTÍK a Tereza STARÁ. *Jménem republiky!: osm případů zvůle komunistické justice*. Praha: Auditorium, 2015, 398 s. ISBN 978-80-87284-55-1.

BLAŽEK, Petr – BÁRTA, Milan – KALOUS, Jan – SVOBODA, Libor – ŽÁČEK, Pavel. Tváře vyšetřovatelů Státní bezpečnosti. in: *Revue pro studium totalitních režimů*. 6, č. 4, 2012. ISSN 1802-8241.

DEJMEK, Jindřich. *Diplomacie Československa*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2285-1.

DVOŘÁK, Miroslav a Jaroslav ČERNÝ. *Žoldnéři války: soudní proces s dr. Horákovou a spol.* V Praze: Mír, 1950, 90 s. Za trvalý mír, sv. 3.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, Jan JANÁK a Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2005, 568 s. ISBN 80-7106-709-1.

IVANOV, Miroslav. *Milada Horáková: justiční vražda*. 2. vydání. Praha: XYZ, 2018, 340 s. ISBN 978-80-7505-983-3.

JOHN, Roman. *Věznice Valdice v proměnách času*. Praha: Vězeňská služba České republiky, 2012.

KALOUS, Jan. *Osvald Závodský – aktér i oběť politických procesů*. Paměť a dějiny [online]. [cit. 2018-09-25]. Roč. VIII, čís. 3.

KAPLAN, Karel: *Nebezpečná bezpečnost: (Státní bezpečnost 1948 – 1956)*, 1. vyd. Brno, Doplněk 1999, s. 137-150, ISBN 80-7239-024-4.

KAPLAN, Karel, 1995. *Největší politický proces: "M. Horáková a spol."*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR. Studie - materiály - dokumenty, sv. 7. ISBN 808527048X.

KAPLAN, Karel. Útěky do emigrace. *Historický obzor*, 2000, 11 (5/6), s. 134-135. ISSN 1210-6097.

KAPLAN, Karel. *Zpráva o zavraždění generálního tajemníka*. Praha: Mladá fronta, 1992, 303 s. Archiv. ISBN 80-204-0269-1.

KAPLAN, Karel a Derek PATON. *Sovětské poradci v Československu 1949-1956*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1993, 146 s. Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, Sv. 14. ISBN 80-85270-26-9.

KAPLAN, Karel a Pavel KOSATÍK. *Gottwaldovi muži*. Praha: Paseka, 2004, 333 s., [32] s. obr. příl. ISBN 80-7185-616-9.

KAPLAN, Karel a Pavel PALEČEK. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2001, 253 s., xvi s. obr. příl. Poznávání komunistické minulosti. ISBN 80-85947-75-7.

KLÍMA, Vlastimil. *1938: měli jsme kapitulovat?*. Editor Robert KVAČEK, editor Josef TOMEŠ, editor Richard VAŠEK. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, 2012, 319 s. Ego. Paměti, deníky, korespondence, sv. 1. ISBN 978-80-7422-150-7.

KOČOVÁ Kateřina, Druhá retribuce. Činnost mimořádných lidových soudů v roce 1948. In *Soudobé dějiny* 3–4, 2005. ISSN 1210-7050.

KOUTEK, Ondřej. *Prokop Drtina: osud československého demokrata*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2011, 431 s. ISBN 978-80-7429-069-5.

LITSCH, Karel. Proměny právního studia 1945–1989. In *Vývoj práva v Československu v letech 1945-1989*. Editor Karel MALÝ, editor Ladislav SOUKUP. Praha: Karolinum, 2004, 914 s. ISBN 80-246-0863-4.

MACHÁČEK, Michal. *Gustáv Husák*. V Praze: Vyšehrad, 2017, 631 s. ISBN 978-80-7429-388-7.

NEKOLA, Martin. *Petr Zenkl: politik a člověk*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3377-0.

PACNER, Karel. *Československo ve zvláštních službách: pohledy do historie československých výzvědných služeb 1914-1989*. Praha: Themis, 2002, 500 s. Historie. ISBN 80-7312-008-9.

PALEČEK, Pavel. *Ministr Hubert Ripka a jeho osobní archiv: inventář osobního fond: dokumenty*. Brno: Prius, 2000. Prameny a studie k dějinám československého exilu 1948-1989. ISBN 80-902995-0-4.

STROENBINGER, Rudolf a Miroslav HONZÍK. *Vražda generálního tajemníka: Poslední Stalinův exemplární proces: Soud s Rudolfem Slánským*. 2. vyd., 1. vyd. v nakl. Petrov. Brno: Petrov, 1991, 110 s. Knižnice Lidové demokracie, Sv. 1. ISBN 80-85247-26-7.

VEBER, Václav. *Třetí odboj: ČSR v letech 1948-1953*. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická, 2014, 373 s. ISBN 978-80-7395-786-5.

VOREL, Jaroslav a Alena ŠIMÁNKOVÁ. *Československá justice v letech 1948-1953 v dokumentech. Díl I*. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR, 2003, 415 s. Sešity Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, č. 8. ISBN 80-86621-03-0.

FILMOVÉ DOKUMENTY

Proces H, [online], režie Martin Vadas, Česká televize, 2009 [cit. 2016-12]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10153697395-proces-h/>.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Politické procesy v ČSR v 50. letech. TOTALITA.cz [online]. [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/proc/proc_slanskyr_01_01.php.

Politické procesy v ČSR v 50. letech. TOTALITA.cz [online]. [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/proc/proc_slanskyr.php.

9. PŘÍLOHA- EDICE

Obsah

9. Příloha- Edice	59
1.1 Ediční poznámka	
1. 1953, 20. srpence, Praha - Příloha generálního prokurátora v Praze na JUDr Jaromíra Kopeckého adresovaná Nejvyššímu soudu ve věci trestných činů vyzvada ství a velezrady	
2. 1953, 20. srpence, Praha - Usnesení generálního prokurátora v Praze ve věci odnětí krajského prokurátora Dr. Jaromíru Kopeckému	
3. 1953, 28. srpna, Praha - Rozsudek Nejvyššího soudu odsuzující JUDra Jaromíra Kopeckého pro trestné činy velezrady a vyzvada ství	
4. 1955, 24. srpna, Praha - Usnesení Nejvyššího soudu v Praze ve věci žádosti o milost JUDra Jaromíra Kopeckého	
5. 1960, 10. května, Praha - Prohlášení JUDra Jaromíra Kopeckého o zachování mlčenlivosti	

1.1 EDI NÍ POZNÁMKA

K vytvoření této edice pramen bylo použito 5 vybraných dokumentů z Národního archivu a z Archivu bezpečnostních složek. Všechny dokumenty se vztahují k osobě Jaromíra Kopeckého a jsou řazeny chronologicky od nejstarších z roku 1949, až po rok 1955. Byly vybrány dokumenty, které v té míře zasáhly do života Jaromíra Kopeckého.

Dokumenty byly přepsány s co možná nejmenšími zásahy, aby nebyla narušena autentičnost. Ve které místní názvy a tituly byly ponechány v původních tvarech.

Každý dokument je opatřen záhlavním registrem, který obsahuje základní informace o datu a místě sepsání, o čem dokument pojednává a komu je určen. Ve shrnutích vždy najdeme autora daného dokumentu, komu je dokument určen, kdy a za jakých okolností byl vyhotoven, na jakém formátu papíru a jakým nástrojem byl vyhotoven. Uvedené jsou také cizí vpisky, razítka a další aspekty dokumentu. Tato shrnutí jsou sepsána v poznámkách a vysvětlivkách, které jsou umístěny na konci každého dokumentu.

Na pravopisné chyby i překlady bylo upozorováno značkou [sic]. Pokud slovo nebylo možné přepsat, byla použita značka [?]. Chyby v interpunkci byly automaticky opraveny a v textu na ně nebylo upozorováno. Pokud byl text v dokumentu zvýrazněn, například podtržením, byla pro takové označení použita kurziva.

Takzvané archeografické poznámky jsou v edici označeny například takto: nečitelný podpis^a. Jsou tak vyznačena nejen razítka, ale i vpisky a další případné aspekty dokumentu.

Všechny poznámky jsou do textu vloženy formou poznámky pod čarou. Z nich se lze dočíst základní informace o dokumentu, především o jeho umístění v příslušném archivu.

1.

**1953, 20. ERVENCE, PRAHA - FIALOBA GENERÁLNÍHO PROKURÁTORA
V PRAZE NA JUDR JAROMÍRA KOPECKÉHO ADRESOVANÁ NEJVYŤÍMU SOUDU
VE V CI TRESTNÝCH IN VYZV DA STVÍ A VELEZRADY**

f i a l o b a .^{1 a}

Generální prokurátor v Praze flaluje

JUDra Jaromíra K o p e c k é h o,

nar. 11. 5. 1899 v Praze, ú edníka, posl. bytem v Praze XIX., Fetrovská . 10,
t. . ve vazb ,

pro trestné iny vyzv da ství a velezrady.

Obv. Jaromír Kopecký v lét 1948 v Praze

1/. prost ednictvím jednoho ze zrádných ú edník eskoslovenské diplomatické slufby obnovil svoje spojení s Allanem Dullesem, vedoucím initelem americké strategické výzv dné slufby v Evrop , které udrfloval jifl b hem druhé sv tové války, a za pomoci dal-ích osob, mezi nimi dvou len diplomatických misí kapitalistických stát v eskoslovensku do léta 1949 dodal na Západ zna né mnofství zpráv o vývoji hospodá ské a politické situace v eskoslovensku, z nichfl n které se týkaly skute ností, které ve zvlá- d leffitém zájmu republiky m ly z stat utajeny p ed cizí mocí a cizími initeli, tedy

¹ fialoba vydána okresním generálním prokurátorem v Praze, která byla p edána Nejvy-ímu soudu, v p ípadu JUDra Jaromíra Kopeckého, jenfl se na základ obvin ní uvedených v flalob dopustil trestného inu vyzv da ství a velezrady. V flalob jsou uvedeny d vody, kv li kterým je flaloba podána. Dokument byl vyhotoven dne 20. ervence 1953 v Praze. Je psán na psacím stroji na listu papíru formátu A4, který je popsáný z jedné strany. ádkování bez v t-ích mezer a text zarovná n doleva. V dokumentu jsou t i razítka, první je erné razítko Nejvy-ího soudu v Praze, které je dopln no modrým razítkem, kde je uveden datum, kdy dokument do-el na Nejvy-í soud. Poslední razítko je modré barvy a pat í generální prokuratu e. Dokument je uložen v Národním archivu v Praze, fond Nejvy-í soud Praha, signatura 1T 3/53, Rt 217/90.

jako člen organizace, jejímž úkolem je vyzvídat státní tajemství, vyzvídal a vyrazoval i zvláště lefítá státní tajemství cizí moci.

2/. Prostřednictvím Dra Rohlíka, tajemníka předúnorového národně socialistického ministra spravedlnosti Dra Drtiny, se připojil k záškodnickému spiknutí proti republice, vedenému Miladou Horákovou, a nejen, že od jeho členů získával špiónážní zprávy, které pak odesílal na Západ, nýbrž vypracoval pro něj návrh na úpravu státních poměrů po svržení lidově demokratického zřízení, připravoval se o jeho rozdělení na několika organizačních složkách bývalé národně socialistické strany a spojení s pravými sociálně demokratickými spiklenci, a konečně po domluvě s Drem Čuperou a drem Nestávelem, jedním z vedoucích národně socialistických záškodníků, se v létě 1949 pokusil se o útěk do západního Německa, aby tam podporoval sjednocení všech špiónážních a záškodnických akcí proti republice, byl však zatčen, tedy

se spojil s předáky bývalé národně socialistické strany, aby se pokusil zničit lidově demokratické státní zřízení a společenský řád republiky, které jsou záručkou ústavou.

Tím se dopustil

1/. vyzvědačství podle § 86 odst. 1, odst.3, písm. c/, d/, § 12 tr. zák.,

2/. velezrady podle § 78 odst. 2, písm. a/, odst.1, písm. c/, § 12 tr. zák.

Důvodů podezření:

Obviněný Dr Jaromír Kopecký, který byl již za předmnichovské republiky úředníkem ministerstva zahraničních vztahů a účelově spolupracoval s hitlerovskými fašisty se zdržoval jako pověřený diplomat ve Švýcarsku, během druhé světové války se stal jako Benešův stoupenec vyslancem československé republiky u spolkové vlády švýcarské.

V době, kdy se rozhoduje o bytí a nebytí českého a slovenského národa, o tom, zda československo i po válce zůstane jen poslušným vykonavatelem vůle západních imperialistických mocností, které je ve dnech Mnichova hodily na pospas Hitlerovi, či zda stane po boku Sovětského svazu v táboře svobody,

demokracie a míru, obvinil Dr. Kopecký na příkaz ministerstva tehdejší londýnské vlády Dr. Ripky navazuje spolupráci a Elisabeth Wiskemanovou, britským tiskovým pracovníkem ve Švýcarsku, která je opatřena v ústředním styku s náčelníkem strategické, vojenské a politické výzvedné americké služby Allanem Dulesem. Je informován o Ripkově plánu na vybudování nového bezpečnostního kordonu proti Sovětskému Svazu ze zemí střední a východní Evropy, svým zpravodajským spojením s Wiskemanovou a Dullesem pomáhá zajišťovat hospodářské a politické posice [sic] a vliv Západu v poválečném Československu.

I po svém návratu v létě 1946 ze Švýcarska na ministerstvo zahraničních věcí v Praze snažil se dále jako agent západních imperialistů prosazovat zájmy západního finančního kapitálu a s tím spojené domácí reakce na úkor zájmů československého pracujícího lidu.

Zaujímá významné postavení ve vedení předúnorové národní socialistické strany.

Jako místopředseda její zahraniční politické komise, člen z kabinetu Dr. Ripky, se zasazuje o oslabení spojení Československa se Sovětským Svazem a zemí lidové demokracie a o utužení závislosti republiky na Západě, zejména při sjednání spojenecké smlouvy s Bulharskem.

Ve funkci předsedy rozhlasové komise a předsednictvu národní socialistické strany podílil se v zimě 1947 a 1948 na vypracování návrhu rozhlasového zákona. Snažil se při tom prosadit, aby rozhlas vyšel z pravomoci ministerstva informací a aby byl co nejdříve v únoru 1948 zrealizován.

Obvinil Dr. Kopecký před únorem 1948 vyvíjí snahu o vstupu KS jako vedoucí politické strany ve státě a jinde je to směr: v zimě 1946 a 1947 na přání předsedy slovenské demokratické strany Dr. Fraňtáckého / : je s ním uhlazen ze Švýcarska v přátelských stycích: / přijímá se u Dr. Drtiny, aby došlo ke schůzce vedoucích představitelů demokratické a národní socialistické strany, na které je dohodnut společný postup obou stran proti politické linii KS, zejména v otázkách nové ústavy a úpravy poměrů mezi Čechy a Slováky.

Po únoru 1948, kdy je reakce znemožněna socialistickou výstavbou z legálních pozic, obvinil Dr. Kopecký, když byl propuštěn ze služeb ministerstva zahraničních věcí pro nepřátelský postoj k lidové demokratickému zřízení, znovu navazuje spojení s Allanem Dullesem prostřednictvím bývalého tiskového

přidělenec československého vyslanectví ve Švýcarsku Dr. Gläser. Ten mu v létě 1948 vzkazuje po jedné řadě, která přijela v té době ze Švýcarska na Vesokolský slet, aby Dullesovi a skupině zrádných poúnorových uprchlíků v zahraničí posílal zprávy o poměrech a vývoji v Československu.

Dr. Kopecký se proto obrací koncem léta 1948 na vojenského přidělenec belgického vyslanectví v Praze plk. Mauroise a žádá jej, aby mu dopravu zpráv do zahraničí zajišťoval. Maurois slíbí, jen si vyhraňuje, že zprávy vyufíjí napřed ve prospěch svého státu.

Jinou cestu, jak dopravovat zprávy do zahraničí, si Dr. Kopecký zajišťuje v zimě 1948 a 1949, kdy je navštíven obchodním přidělcem italského vyslanectví v Praze Olivierim se vzkazem od Gläsera. I Olivieri projevuje ochotu zajišťovat dopravu zpráv Gläserovi do Švýcarska.

Konečně Dr. Kopecký vyufívá i slufební cestou Ing. Ríchtra, editore pražské filiálky firmy Ciba do Švýcarska, a na podzim 1948 i ještě později mu předává zprávy, aby je ve Švýcarsku doručil Gläserovi.

Zprávy, které tímto cestami až do léta 1949 Dr. Kopecký do zahraničí odeslal, bylo značné množství a dotýkaly se v mnoha směrech politického a hospodářského vývoje v Československu po únoru 1948: výstavby tržního, zejména hutního průmyslu, jeho výrobní kapacity v roce 1948, kovoprůmyslu, chemického, textilního a keramického průmyslu, nových ložisek uranové rudy, lidových milic, situace v KSČ, nejrecentnějších vládních opatření, vnitřní i zahraniční politiky atd.

Hlavním zdrojem informací, z nichž Dr. Kopecký tyto zprávy získal, bylo záškodnické spiknutí proti republice, vedené Miladou Horákovou.

Ufí v létě 1948 ho o existenci záškodnického spiknutí uvědomil Dr. Rohlíček, tajemník bývalého národně socialistického ministerstva spravedlnosti Dr. Drtiny a ještě předtím, než odešel tajně za hranice, ho ve svém bytě seznámil s jedním z členů spiknutí Dr. Šuperou, v té době tajemníkem poslaneckého klubu československé strany socialistické.

Šuperou se Dr. Kopecký dohodl, že bude od něj dostávat zprávy, které bude odesílat do zahraničí.

Vedle Šuperu však Dr. Kopecký dostával zprávy i od Ing. Šöbra, tajemníka bývalého národně socialistického ministra Dr. Ripky, který byl vedením spiknutí pověřen, aby soustřeďoval špiónážní zprávy a obstarával jejich dopravu na Západ.

Pi schůzkách v úperově byt, kam přicházel i jeden z vedoucích spiknutí Dr Nestával, zvedl Dr Kopecký i blíží podrobnosti o vzniku a cílech spiknutí. Jeho vzniklo na přímý pokyn amerického velvyslance v SR Steinhardta, který dal před jeho útekem na Západ býv. předsedovi národně socialistické strany Dr Zenklovi, jeho Dr Zenkl pověřil jeho vedením Dr Horákovou a Dr Nestávala, jeho cíl, který sledovala národně socialistická strana před únorem ve vládě a Národním shromáždění o obnovu kapitalismu o mají nyní spiklenci usilovat všemi prostředky ze záškodnického podzemí.

Sám vypracoval a Dr úperovi odevzdal návrh na úpravu politických poměrů v republice po svržení lidově demokratického zřízení.

Pro posílení a rozšíření spiknutí se připojoval: pomáhal Dr úperovi a Dr Nestávalovi navazovat styky nejen s nížejšími organizačními složkami národně socialistické strany, ale i s pravicovým sociálně demokratickým podzemím.

Podle směrnic, daných Dr Nestávalem, jednala několikrát s Dr Jeábkem, býv. sociálně demokratickým členem Zemského národního výboru v Praze a dohodl se s ním na vypracování společného programu obou spikleneckých skupin.

Konečně po dohodě s Dr úperou se Dr Kopecký rozhodl uprchnout na Západ, aby odtamtud připravil k soustředění všech akcí namířených proti lidově demokratickému zřízení v Československu.

Dr úpera o tom přehlavním líčení před státním soudem v Praze proti Milad Horákové a spolčovníkům jako svědek vypověděl: šV červnu 1949 mne pořládal Dr Kopecký, abych pozval Dr Nestávala do svého bytu, jeho by s ním rád mluvil. Přijeli oba, a Dr Kopecký zdůraznil nutnost sjednocení špionážní činnosti do zahraničí. Podle Dr Kopeckého se měla vybudovat nějaká špionážní ústředna v cizině. Dr Kopecký říkal, jeho by to bylo nejvhodnější, jeho by se tam podávaly špionážní zprávy z celého státu, a on jeho by je tam šířil pro jednotlivé špionážníky.

Dr Kopecký se proto spojil s Dr Dohnálkem, rovněž bývalým úředníkem ministerstva zahraničních věcí, o němž jsem se dozvěděl, jeho že zúčastněn na tajném dopravování nepřátel státu za hranice a jeho že v této souvislosti i ve styku s americkým velvyslanectvím v Praze. Aby si zajistil jeho pomoc při svém úteku za hranice, poskytl Dr Kopecký Dohnálkovi špionážní materiál pro americké velvyslanectví. Dohnálek mu pomoc přislíbil a poskytl. Dr Kopecký však byl dne

8. srpna 1949 při pokusu o nedovolené překročení hranic v okolí TMVarcavy u Domažlic zadržen a zatčen.

Vyslýchán po zatčení státní bezpečností obviněný svoji zločinnou činnost proti základům státu doznal. O svém spojení s reakčním národně socialistickým záškodnickým spiknutím proti republice vypovídal ufl na ja e 1950, slyšen jako svědek před státním soudem v Praze v trestní věci proti Miladě Horákové a spolčinným. O protistátní, zejména o špionážní činnosti Dr. Kopeckého vypovídali v-ak v této věci i Dr. Nestálek a Dr. Šupera.

Vyzvada ství, kterého se Dr. Kopecký dopustil svými špionážními styky, zejména s americkou rozvědkou, páchal jako člen vyzvadačské organizace. Je to zejména ufl ze soustavnosti a trvání těchto styků i z toho, co jak sám doznává, o americké rozvědce, její zpravodajské síti, úloze jejího vedoucího v Evropě Allana Dulles, v d l. Stejně tak bylo zjištěno, že mezi zprávami, které za hranice cizí špionážní odeslal, byly i zprávy, které obsahovaly státní tajemství zvláště d leflitá.

Svou protistátní činnost a její kontrarevoluční cíle obviněný doznal: ůcht l jsem, aby SR šla cestou kapitalistického vývoje a orientovala se jen na západní kapitalistické země. Protože vedení národně socialistické organizace si bylo v domo, že nestačí jen svými silami dosáhnout svých převratných cílů, počítalo s pomocí západních imperialistických států. Proto usilovalo o co nejúplnější styky s nimi, ob to, aby si slůbami v jejich prospěch tuto pomoc zajistilo. Vid l jsem, že dosud existující spojení této organizace se Západem je nedostačující, a proto jsem se rozhodl, že počítá do ciziny pomohu zorganizovat potěbné spojovací střediska, která by zajistila soustavné a včasné dodávání nutných zpráv z Československa a naopak, aby bylo možno zasílat do SR směrnice a pokyny jak od Američanů, tak i Angličanů, tak i od vedoucích šl. emigrace.

Je tedy právem flalován z nejčtějších trestních činů proti základům našeho státu.

V Praze, dne 20. července 1953.

Za správnost vyhotovení:
vedoucí kancel. oddělení:
Vaňková^c

Generální prokurátor :
Václav Aleš v.r.

GENERÁLNÍ PROKURATURA^{d2}

² Národním archiv, fond Nejvyšší soud Praha, signatura 1T 3/53, Rt 217/90.

^a V hlavičce dokumentu se nachází hranaté modré razítko Nejvyššího soudu, které je doplněno o razítko šedé modré barvy s datem 23. VII. 1953. Nad razítkem je napsáno šedě modrou barvou GENERÁLNÍ PROKURATURA V PRAZE. Vedle razítka pak šedě modrou barvou Nejvyššímu soudu a šedě modrou barvou v Praze. Pravý horní roh razítka se překrývá se spisovým číslem dokumentu SGPt 20/53 o 1. Pod spisovým číslem se nachází slovo Vazba, které je doplněno vykřivkou.

^b ručně dopsané písmeno o

^c vlastnoručný podpis

^d razítko modré barvy GENERÁLNÍ PROKURATURA

2.

**1953, 20. ERVENCE, PRAHA - USNESENÍ GENERÁLNÍHO PROKURÁTORA
V PRAZE VE V CÍ ODN TÍ KRAJSKÉHO PROKURÁTORA DR. JAROMÍRU
KOPECKÉMU**

-40-^e

V Praze, dne 20. ervence 1953.

U s n e s e n í .³

Generální prokurátor v Praze

o d n í m á

podle § 21 odst.2 tr. . trestní v c proti Dr. Jaromíru Kopeckému, nar. 11. 5. 1899,
pro trestné iny podle §§ 78, 86 tr. zák., krajskému prokurátoru v Praze, a sám v ní
bude konat p ípravné ízení.

O d v o d n ě n í:

Dr. Kopecký, bývalý diplomatický ú edník ministerstva zahrani ních v cí
a vysoký funkcioná národn socialistické strany, je d vodn podez elý, fle v letech
1948 ó 1949 v Praze, zejména i jako len zá-kodnického spiknutí proti republice se
dopou-t l velezrady a vyzv da ství.

Vzhledem k mimo ádné závafnosti hospodá ských, politických i vojenských
zájm republiky, trestnou inností obvin ěného dot ených, generální prokurátor
povafluje za vhodné, aby se ve v ci sám ujal stíhání.

Proto ji od al krajskému prokurátoru v Praze, jinak podle zákona p íslu-nému.

Proti usnesení generálního prokurátora není stíflnost p ípustná :/ § 31 odst. 2 tr.
5. / :.

³ Usnesení generálního prokurátora v Praze ve v ci odn tí krajskému prokurátora Dr. Jaromíru Kopeckému ze dne 20. ervence 1953 s ozna ěním SGPt 20/53 ó 1. Dokument je strojov napsán na papí e formátu A4. Jedná se o dokument ze sloflky, která je po-kozena od zaplavení archivu. V usnesení se vzhledem k mimo ádné závafnosti odebírá Kopeckému krajský prokurátor z Prahy a je mu povoleno, aby se b hem trestního ízení obhajoval sám, jelikofl sám je doktorem práv.

Generální prokurátor:

Václav Aleš v. r.

Za správnost vyhotovení^f GENERÁLNÍ PROKURATURA^{g4}

Vaškov^h

⁴ Národním archiv, fond Nejvyšší soud Praha, signatura 1T 3/53, Rt 217/90.

^e tučnou rukou dopsané číslo -40-, pravděpodobně se jedná o číslo stránky ve složce

^f razítko modré barvy Za správnost vyhotovení

^g kulaté razítko modré barvy GENERÁLNÍ PROKURATURA

^h vlastnoručný podpis černým inkoustem Vaškov

3.

1953, 28. SRPNA, PRAHA - ROZSUDEK NEJVYŠÍHO SOUDU ODSUZUJÍCÍ JUDRA JAROMÍRA KOPECKÉHO PRO TRESTNÉ ČINY VELEZRADY A VYZVÁNÍ

1 T 3/53ⁱ

3.^j

R o z s u d e k .⁵

J m é n e m r e p u b l i k y !⁶

Nejvyšší soud projednal v hlavním líčení konaném dne 28. srpna 1953 žalobu generálního prokurátora na JUDru Jaromíra Kopeckého pro trestné [sic] činy velezrady a vyzvání.

Z výsledků hlavního líčení soud zjistil:

Rozhodným vítězstvím pracujícího lidu v únorových dnech a jeho budovatelskými úspěchy byla kapitalistická reakce v Československu vzata jakákoliv možnost provést restauraci kapitalismu vlastními vnitřními silami. Proto reakce po této porážce změnila formy a metody [sic] boje. Jestliže do února 1948 prováděla rozvratnou činnost a sabotovala výstavbu republiky vyuffřivajíc svých legálních posic [sic], zaměřila se po únoru na jedinou možnost návratu kapitalismu k předmnichovským poměrům v Československu, a to silami reakce zvenčí, totiž intervencí válkou zahraničních imperialistů proti Československu. Část v době odhaleného a poraženého proti státního spiknutí uprchla do zahraničí ze strachu před lidem, aby tam otevřen

⁵ Nadpisem 3., které pravděpodobně udává, o kolikátou kopii rozsudku se jedná, je razítko šGenerální prokuratura, ve kterém je ručně dopsáno číslo 336, dále šnula, které označuje počet stránek a spisové číslo šSGPt 20/536. Razítko je doplněno o razítko s datem 9. IX. 19536.

⁶Obviněný Jaromír Kopecký byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání třinácti let, propadnutí celého jmění, ztráta občanských práv obanských na dobu deseti let a k povinnosti nahradit náklady trestního řízení. Dále jsou zde na sedmi stranách uvedeny důvody, pro které odsouzení Jaromíra Kopeckého došlo. Dokument je psán na psacím stroji na devíti listech formátu A4 popsaných z jedné strany. Řádkování bez větších mezer a text zarovnaný doleva. Na konci dokumentu je dvakrát modré razítko nejvyššího soudu v Praze. Pod dvakrát uvedeným textem jsou správnost vyhotovení vedoucí úředníci oddělení: 6 se nachází dva stejné nečitelné podpisy černým inkoustem. Dokument pochází z vodou poníženého spisu, který je nyní uložen v Národním archivu v Praze, fond Nejvyšší soud Praha, signatura 1T 3/53, Rt 217/90.

pokračovala v řadě svých imperialistických chlebodárců ve velezrádných akcích proti republice, část jejich stoupenců zůstala na území republiky, aby zde vytvořila záchytné body pro špionáž, diverzi, sabotáž a teror proti vlastnímu státu a vlastním lidu.

Generální prokuratura^k k. ř. Sgpt 20/53^l

Za přímého vedení z imperialistické ciziny uprchlých v době spiknutí Zenkla, Ripky, Majera a jiných bylo vytvořeno na území republiky centrum záškodnického spiknutí, vedeného Miladou Horákovou, Josefem Nestávalem a dalšími, jejichž cílem bylo rozvracet lidovou demokratickou státní zřízení a tak podporovat cíle zahraniční emigrace ve spojení se západními imperialisty za tím účelem, aby jimi nenáviděný společenský řád byl zničen a v republice restaurován prědmnichovský kapitalistický řád.

Mezi těmi, kteří vešli ve styk s tímto záškodnickým spiknutím, je i obviněný JUDr. Jaromír Kopecký, bývalý vysoký úředník ministerstva zahraničních včeskoslovenské republiky a oddaný prěvrřelec [sic] kapitalistického společenského řádu, nepřítel pracujícího lidu a pokroku. Ve spojení s vedoucími initeli záškodnického spiknutí proti republice stal se důležitou špionážní spojkou mezi tímto spiknutím, zrádnou emigrací a těmi západními imperialisty. Tak byl ve spojení s řéfem americké zpravodajské služby v Evropě Allanem Dullesem, s belgickým vojenským prěid lencem v Praze plukovníkem Mauroysem a s obchodním prěid lencem italského vyslanectví v Praze Olivierim. Spolupracoval též se záškodnickým spiknutím proti republice ve směru zničení lidové demokratické státního zřízení.

V polovině roku 1949 rozhodl se obviněnými po dohodě s vedením špionážní organizace Milady Horákové odejít do ciziny a tam organizovat záškodnickou špionážní činnost proti Československu, pokusil se o ilegální přechod státních hranic do západního Německa, byl však dne 8. srpna 1949 zatčen.

Obviněný JUDr. Jaromír Kopecký pochází z buržoasní rodiny, jeho otec byl profesorem na technice. Obviněný po vchození řkol a absolutoriu práv na Karlově universitě [sic] v Praze vstoupil po nějaké době do služeb ministerstva zahraničních včeské republiky v Praze. Stal se aktivním a oddaným stoupencem národní socialistické strany a navázal nejvyšší svazky s reakčním vedením této strany. V roce 1937 odešel jako řéf úřadu stálého delegáta Československé republiky při Společnosti národů do

Švýcarska, kde se stal i po vypuknutí druhé světové války a stal se během této války jako Benešův stoupencem vyslancem československé republiky u spolkové vlády Švýcarska.

V roce 1941 dostal obvinění ze svého pobytu v emigraci ve Švýcarsku písemný příkaz ministerstva tehdejší vlády Huberta Ripky, aby navázal spolupráci s Elizabethou Wiskemanovou, která tehdy byla britským tiskovým mluvčím ve Švýcarsku a která úzce spolupracovala s náčelníkem strategické, vojenské a politické výzvedné americké služby v Evropě Allanem Dullem. Tento příkaz Ripky obvinění splnil a spolupracoval s Wiskemanovou až do roku 1946.

Obvinění byl též informován o plánu Huberta Ripky na vybudování nové špičkové kordonové protisovetského svazu ze zemí střední a východní Evropy. Od poloviny roku 1944 sblížovala Wiskemanová z pověření anglo-americké zpravodajské služby švýcarské hospodářské pracovníky s československým diplomatem sborem ve Švýcarsku, v jehož čele obvinění tehdy stál. Spojení to bylo prováděno za tím účelem, aby se po skončení války podařilo západním imperialistům proniknout do československa a učinit republiku závislou na Spojených státech amerických a Anglii. Prostřednictvím Wiskemanové se stal obvinění v pravidelném tajném spojení s Allanem Dullem, které udržoval až do svého odchodu ze Švýcarska do československa v únoru roku 1946.

Po svém návratu ze Švýcarska na ministerstvo zahraničních věcí v Praze snažil se obvinění jako agent západních imperialistů prosazovat zájmy západního finančního kapitálu a s ním spojené domácí reakce na úkor zájmů československého pracujícího lidu. Navázal styky s politickým špičkovým československé strany národní socialistické, jejímž byl dlouholetým členem, a to již od roku 1919.

Touto stranou byl v roce 1946 vybrán do zahraničního politického komise, jejíž předsedkyní byla Milada Horáková, s níž spolupracoval v zášpičkové činnosti na ministerstvu zahraničních věcí. Směrnice a pokyny pro tuto nepřátelskou činnost dostával od Huberta Ripky, který je přijímal od západních zastupitelských úřadů v československé republice. Obvinění se stal místopředsedou zmíněné komise a zasadil se o oslabení spojení československa se Sovětským svazem a zemi lidové demokracie a o utužení závislosti republiky na západních imperialistických státech. To se projevilo zejména při sjednání spojenecké smlouvy s Bulharskem. Tato smlouva byla omezena jen na případ obrany Bulharska proti útoku Německa, což bylo pro Bulharsko

prakticky bezvýznamné, nebo Bulharsko potřebovalo a fládalo obranu proti jakémukoli útokovi, zvláště se z etelem na své ohrožení eventuelním [sic] útokem monarchofašistického bloku, které stálo ve službách Ameriky.

Obviněný se stal členem předsedy rozhlasové komise a předsednictvu národní socialistické strany. V této své funkci se podílel v zimě roku 1947 a 1948 na vypracování návrhu zákona rozhlasového. Snáhl se při tom prosadit, aby rozhlas byl vyňat z pravomoci ministerstva informací a aby byl co nejvíce oslaben vlivem Komunistické strany Československa v rozhlase.

Tento zámer však byl porážkou reakce v únoru 1948 zmařen.

Obviněný je již před únorem 1948 vyvíjel snahu o vyřazení Komunistické strany Československa jako vedoucí politické strany ve státě i v jiném smyslu. V zimě roku 1946 a 1947 na příkaz předsedy slovenské demokratické strany Fraňtka, s nímž byl již za svého pobytu ve Švýcarsku v přátelských stycích, přišel se u Drtiny, aby došlo ke schůzce vedoucích představitelů slovenské demokratické strany a strany národní socialistické. Na této schůzce pak byl dohodnut společný postup obou stran proti politické linii Komunistické strany Československa, zejména v otázkách nové ústavy a úpravy poměru mezi Čechy a Slováky.

Po únoru 1948 byl obviněný propuštěn ze služeb ministerstva zahraničních vztahů pro svůj nepřátelský postoj vůči lidově demokratickému zřízení. Tu znovu navazuje spojení s Allanem Dullem prostřednictvím Františka Gläsera, bývalého tiskového přídatelce československého vyslanectví ve Švýcarsku, který po únoru zradil a zůstal ve Švýcarsku. V létě roku 1948 Gläser obviněnému vzkázal po jisté řadě, která přijela ze Švýcarska do Prahy na Veselohorský slet, aby Allanu Dullesovi a skupině zrádných poúnorových uprchlíků v zahraničí posílal zprávy o poměrech a vývoji v Československu. Obviněný vyhovl tomuto příkazu.

Ještě koncem léta roku 1948 obrátil se obviněný na vojenského přídatelce belgického vyslanectví v Praze plukovníka Mauroys ochotně slíbil, jen si vymění, že zprávy těchto poufíjí nejprve ve prospěch svého státu. Touto cestou pak obviněný dopravoval do nepřátelského zahraničí zprávy rázu špiónského.

Jinou cestou k dopravě špiónských zpráv do zahraničí si obviněný zajistil v zimě roku 1948 a 1949. Tehdy byl navštíven obchodním přídatelcem italského vyslanectví v Praze Olivierim se vzkazem od Gläsera. Olivieri na žádost obviněného, zda by byl ochoten v případě potřeby kdy dopravit jaké zprávy pro Gläsera ve

Švýcarsku, ochotně slíbil a pak několikrát dopravil –pionážní zprávy od obviněného Glaserovi do Švýcarska.

Obviněný kromě toho ještě využíval služebních cest editel pražské filiálky –výcarské firmy Ciba Richtera do Švýcarska. Richtera znal obviněný ještě ze svého pobytu ve Švýcarsku za druhé světové války a věděl o něm, že je nepřítelem nového režimu v republice. Proto jej požídal o doručení zpráv do Švýcarska Glaserovi, což mu Richter ochotně nejen slíbil, nýbrž i provedl, a to dvakrát.

Pokud se týká zpráv, které obviněný shora uvedenými cestami do zahraničí ať do léta roku 1949 odeslal, dlužno uvést, že jich bylo značné množství a týkaly se v mnoha směrech politického a hospodářského vývoje v Československu po únoru 1948. Tyto zprávy, týkající se výstavby tiskového, zejména hutního přmyslu chemického, textilního a keramického, nových ložisek jistě pro obranu státu velmi důležitých nerostů, dále lidových milic, situace v Komunistické straně Československa, nejrozličnějších vládních opatření, vnitřní i zahraniční politiky atd. Tyto zprávy, které měly být zatajeny i před nepovolanými osobami, tím spíše před cizí mocí, a to v důležitém zájmu republiky, zřejmě si byl obviněný zcela v domě.

V rámci těchto zpráv přepal obviněný ze záškodnického spiknutí proti republice, vedeného Miladou Horákovou. O existenci tohoto záškodnického spiknutí se dověděl obviněný již v létě roku 1948 od bývalého tajemníka národně socialistického ministra spravedlnosti Drtiny Rohlíka. Ještě před tím, než uprchl do nepřátelské ciziny, Rohlík seznámil ve svém bytě obviněného s jedním z členů spiknutí –upera, který byl v té době tajemníkem poslaneckého klubu Československé strany socialistické. Tehdy se obviněný s –upera dohodl na tom, že obviněný bude dostávat zprávy, které spiknutí získá, a že je bude zasílati do zahraničí Zenklovi, Ripkovi a Stránskému.

Kromě od –upery dostával [sic] obviněný zprávy i od tajemníka bývalého národně socialistického ministerstva Ripky –štra, jejíž vedení spiknutí povolilo, aby soustřeďoval –pionážní zprávy a obstarával jejich dopravu na západ.

Obviněný docházel do bytu –upera, kde se seznámil s jedním z vedoucích spiknutí –stávalem. Při rozhovoru s nimi se obviněný dověděl bližší podrobnosti o vzniku a cílech spiknutí. Tak se dozvěděl, že Zenkl před svým útekem za hranice povolil podle svých pokynů amerického vyslance v Praze Steinhardta, Horákovou a Netávala vytvořením ilegální národně socialistické organizace, která by pracovala podle pokynů zrádné emigrace proti lidově demokratickému státnímu zřízení

v Československu a usiloval o to, aby za pomoci západních imperialistů byl v republice opět nastolen řád kapitalistický, opřený o západní imperialisty. Obviněný dal ochotně souhlas k tomu, že bude této organizaci napomáhat ke splnění jejich cílů, tedy k rozvracení nynějšího státního zřízení.

Obviněný sám pak vypravoval a Šperovi odevzdal návrh na úpravu politických poměrů v republice po svržení lidově demokratického státního zřízení. Krom toho pomáhal Šperovi a Nestálovi navazovat styky s různými organizacemi národně socialistické strany, jakouž i s ilegálními skupinami, které byly vytvořeny po linii bývalé sociálně demokratické strany. Vedení národně socialistického záškodnického spiknutí proti republice totiž přikládalo zvláštní váhu spolupráci s těmito sociálními demokraty, kteří nevstoupili do Komunistické strany Československa a podívovali se svému zahraničnímu vedení, nebo šlo o to koordinovat na půdě republiky činnost obou ilegálních [sic] skupin, národně socialistické a sociálně demokratické.

Tak obviněný podle směrnic, které od Nestálova, jednal několikrát s bývalým sociálně demokratickým členem zemského národního výboru v Praze národního výboru v Praze Jeřábkem a dohodl se s ním na vypracování společné programatické linie obou ilegálních skupin.

Když po dohodě s vedením záškodnického spiknutí proti republice obviněný se rozhodl pro útěk za hranice do nepřátelské ciziny, aby tam usměrnil a prohloubil spojení se zrádnou emigrací, navázal ku konci jara roku 1949 styk s bývalým úředníkem ministerstva zahraničních věcí Janem Dohnálkem, o němž mu bylo známo, že pracuje s americkým velvyslanectvím v Praze v organizaci, které provádí ilegální převody na západ. Aby si zajistil jeho pomoc při svém útěku do zahraničí, poskytl obviněný Dohnálkovi pionýrské zprávy pro americké velvyslanectví. Dohnálek mu nejen pomoc poskytl, ale i poskytl. Obviněný však byl dne 8. srpna 1949 při pokusu o nedovolené překročení hranic zadržen a zatčen.

Shora uvedené zjištěné skutečnosti doznal obviněný plně a podrobně jak při svém výslechu státní bezpečnosti po svém zatčení, tak i při hlavním líčení. Doznal plně jak svoji zločinnou činnost velezrádnou, tak i svoji zločinnou činnost vyzvědačskou. Cílem této jeho činnosti bylo rozvracení nebo zničení lidově demokratického státního zřízení a opětné nastolení kapitalismu v republice. Pionýrskou činnost prováděl obviněný jako člen „pionýrské organizace“, nebo stal se členem záškodnického spiknutí proti republice, jehož úkolem krom jiného bylo vyzvědání a vyzvědávání nepřátelské moci

v zahraničí státních tajemství, a kromě toho v d l o americké výzvě dné slufby v Evropě, její zpravodajské síti a úloze jejího vedoucího Allana Dullese. Obviněný měl být dobově v domě toho, kde zprávy, jež dodával cizí moci, jsou takového rázu, že obsahují státní tajemství, jež republika chrání v d ležitém zájmu svém, a že –lo v n kolika případech o státní tajemství i zvláště d ležitá.

Doznání obviněného však není osamoceno. Jest potvrzováno výpověmi svdk Milady Horákové, Josefa Nestávala a Josefa Šupery, jakož i obsahem trestního oznámení. Svědci ti potvrdili, a soud nemá důvod jejich výpovědím nevěřiti, poněvadž jsou jasné, určité, konformní s doznáním obviněného a obsahem okolností, zjištěných při vyšetřování státní bezpečnosti, protistátní činnost obviněného jak po linii velezrádné, tak i po linii špiónáží.

Na základě shora uvedených zjištění má soud za prokázáno, že obviněný po únorových událostech, zejména v létě roku 1948 prostřednictvím tajemníka předúnorového národně socialistického ministra spravedlnosti Drtiny Rohlíka se připojil k záškodnickému spiknutí proti republice, vedenému Miladou Horákovou, a nejen že odhalen spiknutí získával špiónážní zprávy, které pak odesílal na západ do rukou zrádné emigrace a tím do rukou západních imperialistů, tedy cizí moci, nýbrž i vypracoval pro spiknutí návrh na úpravu státních poměrů v republice po svržení lidově demokratického státního zřízení, při čemž se o rozšíření spiknutí na nižší organizační složky bývalé národně socialistické strany a o spojení s pravičáckými sociálně demokratickými špiklenci, a konečně po dohodě s Šuprou a Nestálem v létě roku 1949 pokusil se o ilegální [sic] útek do nepřátelské ciziny, aby tam přispěl ke sjednocení všech špiónážních a záškodnických akcí proti československé republice, při čemž byl však zadržen a zatčen, a dále, že prostřednictvím jednoho ze zrádných úředníků československé diplomatické slufby obnovil svoje špiónážní spojení s Allanem Dullesem, vedoucím špiónáží americké strategické výzvě dné slufby v Evropě, které udržoval již během druhé světové války, a za pomoci dalších osob, mezi nimiž dvojnásobně diplomatických misí kapitalistických států v československu do léta 1949 dodal na západ do rukou cizí moci značné množství zpráv o vývoji hospodářské a politické situace v československu, z nichž některé se týkaly skutečností, které ve zvláště d ležitém zájmu republiky měly zůstat utajeny před cizí mocí a cizími špiónáží.

Shledává pak soud ve zjištěné a prokázané činnosti obviněného všechny skutkové i právní znaky jednak trestného činu velezrady podle § 78 odst. 1 písm. c),

odst. 2 písm. a) tr. zák., a to jak po stránce objektivní, tak i po stránce subjektivní, jak již svrchu jest dovozeno.

Proto nejvyšší soud rozhodl takto:

Obviněný

JUDr. Jaromír K o p e c k ý ,

nar. dne 11. května 1899 v Praze, úředník národního podniku, posledním bytem Praha XIX., Fetrovská 10, telefon. vazba ,

jest viněn,

že od léta roku 1948 až do svého zatčení dne 8. srpna 1949 v Praze:

1.) spolupůsobil se s předáky bývalé národní socialistické strany a v tom úmyslu, aby se pokusil zničit nebo rozvrátit lidově demokratické státní zřízení nebo společenskou republiku, které jsou zárukou ústavou,

2.) jako člen organizace, jejímiž úkolem je vyzvídati státní tajemství, úmyslně státní tajemství i zvláště důležitě informace vyzradil cizí moci,

í m ě l s p á c h a l

ad 1.) trestný čin velezrady podle § 78 odst. 1. písm. c), odst. 2 písm. a) tr. zák.,

ad 2.) trestný čin vyzvědačství podle § 86 odst. 1, odst. 3 písm. c) a d) tr. zák.,

a o d s u z u j e s e

za to se zetelem na ustanovení § 12 tr. zák. podle § 86 odst. 3 tr. zák. se zetelem na ustanovení § 22 odst. 1 tr. zák. a s použitím ustanovení § 29 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody na 16 (šestnáct) let .

Podle § 47 tr. zák. se zetelem na ustanovení § 78 odst. se zetelem na ustanovení § 78 odst. 4 a § 86 odst. 4 tr. zák. vyslovuje se u obviněného propadnutí celého jeho jmění.

Podle § 43 tr. zák. vyslovuje se u obviněného ztráta trestných práv občanských, připomíná podle § 44 odst. 3 tr. zák. dočasnou ztrátu občanských práv, uvedených v odst. 2 § 44 tr. zák., stanoví soud na 10 (deset) let.

Podle § 72 tr. zák. jest obviněný povinen nahraditi náklady trestního řízení zálohovaným státem, jakož i odměnu svého obhájce a náklady výkonu trestu.

Při výměně trestu použil nejvyšší soud práva daného soudem ustanovením § 29 odst. 2 tr. zák.

Jeřto obvin ěn ý sp ěchal dva trestn ě in y, dluřno vym ěiti podle ustanovení § 22 odst. 1 tr. z ěk. trest podle toho z ěkonn ěho ustanovení, kter ě se vztahu na ě in z nich nejp ěsn ěji trestn ý. To jest pak podle § 86 odst. 3 tr. z ěk. trest smrti. P ěi v ým ě trestu soud mus ě podle § 19 tr. z ěk. p ěhl ědnout k stupni nebezpe nosti trestn ěho ěinu pro spole nost, k m ě ě zavin ěn ě, k osob ě pachatele, zejm ěna k mořnosti jeho n ěpravy, jakofi i k okolnostem p ěit ěluj ěc ěm a poleh uj ěc ěm, p ěi ěmfi mus ě t ěfi sledovati ů ěl trestu, jak stanov ě § 17 tr. z ěk.

Jest jasn ě, ěe stupe nebezpe nosti trestn ých ěin pro spole nost j. m ěra zavin ěn ě obvin ěn ěho jsou velmi zna n ě. Jeho trestn ě in y sm ěovaly proti z ěklad ěm republiky. Obvin ěn ý p ěchal svoji trestnou ěinnost v dob ě, kde reakce na po ůnorov ě por ěřfke z podzem ě sn ěffila se v ěmi zp soby a formami boje zas ěhnout republiku na nejcitliv ěj ěch m ěstech a sn ěffila se v ěmi mořn ými zp soby zabr ěnit pracuj ěc ěmu lidu v jeho budovatelsk ě pr ěci.

Nelze v ěak p ěhl ědnout tu okolnost, ěe trestn ě ěinnost obvin ěn ěho p ěstala, by i z ěsahem org ěn ě bezpe nosti, v l ět roku 1949. Obvin ěn ý podle uv ěřfen ě soudu byl osobou, kter ě byla v podstat ě ězena zahrani n ě z r ědnou emigrac ě, jeřf slouffila sv ým imperialistick ým p ěn ěm. Obvin ěn ý byl spojovac ěm l ěnkem mezi z ěkonn ěck ým spiknut ěm proti republice a z ěpadn ěmi imperialisty. Pokud jde o osobu obvin ěn ěho, jest sice pravda, ěe obvin ěn ý byl nep ěitelem pokroku a pracuj ěc ěho lidu, t ěm i nep ěitelem lidov ě demokratick ěho st ětn ěho z ězen ě, nelze v ěak p ěhl ědnouti, ěe byl vychov ěn v z ěsad ěch strany n ěrodn ě socialistick ě, jeřmfi byl dlouholet ým p ěslu ěn ěkem a podporovatelem v ěech jeřich sn ěh. P ěit ěluj ěc ěm shled ěv ě soud, ěe obvin ěn ý dopustil se dvou r zn ých trestn ých ěin , totifi velezrady a vyzv da st v ě, poleh uj ěc ě pak, ěe obvin ěn ý jifi od po ětku, kdy byl org ěny bezpe nosti zat ěn, svoji protist ětn ě ěinnost pln ě, u hlavn ěho soudu pak i kaj ěc ěn doznal, vysv ělil ji podrobn ě a projevil l ětost nad sv ým po ěn ěn ěm, p ěi ěmfi, jak jifi svrchu bylo ěeno, byl veden zahrani n ě z r ědnou emigrac ě. Soud dosp ěl t ěfi k tomu, ěe u tohoto obvin ěn ěho jest mořn ě i n ěprava a p ěv ýchova.

Uv ěřfiv v ěechny uveden ě okolnosti, dosp ěl nejvy ěř soud k z ěv ru, ěe z ěkonem stanoven ý trest smrti byl by vzhledem k osob ě obvin ěn ěho i k v ěřfnosti okolnost ě poleh uj ěc ěch shora vyt ěn ých, zejm ěna pln ěho dozn ěn ě, nep ěim ěn ě p ěsn ý ve srovn ěn ě z daleko nebezpe n ěj ěmi a z ěv ěřn ěj ěmi

inností vedoucích členů zbrojnického spiknutí proti republice, vedeného Miladou Horákovou a spol. Proto soud použil ustanovení § 29 odst. 2 tr. zák. a na místě zákonem stanoveného trestu smrti vyměřil obviněnému trest doživotní svobody blíže horní hranice trestní sazby, stanovené citovaným zákonným ustanovením, pokládaje vyměřený trest za zcela přiměřený vině obviněného i zákonu.

Ostatní výroky soudu o propadnutí celého jmenování, o ztrátě estných práv občanských a o náhradě nákladů trestního řízení opírají se o citovaná zákonná ustanovení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné (§ 172 odst. 2 tr. zák. [sic]^p

V Praze dne 28. srpna 1953.

NEJVYŠŠÍ SOUD^q

JUDr. Jaroslav Novák v. r.

Za správnost vyhotovení

vedoucí úředník oddělení:

nečitelný podpis^r

Úřední záznam.

Rozsudek nabyl právní moci dne 28. srpna 1953.

NEJVYŠŠÍ SOUD^{s7}

Dr. Jaroslav Novák v. r.

Za správnost vyhotovení

vedoucí úředník oddělení:

nečitelný podpis^t

⁷ Národním archiv, fond Nejvyšší soud Praha, signatura 1T 3/53, Rt 217/90.

ⁱ signatura 1T 3/53 se objevuje v pravém horním rohu na každé stránce

^j ruční dopsané číslo 3., pravděpodobně udává pořadí kopie

^k modré razítko Generální prokuratura

^l ruční dopsáno k. r. Sgpt 20/53

^m ruční potvrzeno. Tu znovu navazuje

ⁿ ruční potvrzeno. Třetionásobná činnost prováděl obviněný jako člen třetionásobné organizace

^o ru n podtrfeno americké výzv dné slufb v Evrop

^p chybí ukon ení závorky

^q modré kulaté razítko NEJVYTM Soud

^r podpis, který je ne ítelný a napsaný erným inkoustem

^s modré kulaté razítko NEJVYTM Soud

^t podpis, který je ne ítelný a napsaný erným inkoustem

4.

1955, 24. BŘEVNA, PRAHA - USNESENÍ NEJVYŠŠÍHO SOUDU V PRAZE VE V CI ŽÁDOSTI O MILOST JUDRA JAROMÍRA KOPECKÉHO

NEJVYŠŠÍ SOUD V PRAZE.

1 T 3/53

U s n e s e n í.⁸

Nejvyšší soud projednal v neveřejném zasedání dne 24. břevna 1955 konaném v žádost Jaromíra Kopeckého, nar. 11. /5. 1899, t. . v znice Valdice u Jiřína, za milost pro n ho samého, odsouzeného rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 28./ 8. 1953 sp. zn. 1 T 3/53,

a posoudil v c takto:

Trestná iinnost odsouzeného byla vysokého stupn nebezpečnosti pro společnost a byla zam ena proti základ m nácho státu a jeho obranyschopnosti. I kdyfl podle výsledk provedeného et ení projevují se u odsouzeného ur ité znaky jeho nápravy a p evýchovy, p ece jen nelze vzhledem k dosud pom rn krátké době od prohlá-ení rozsudku, kterou tráví ve výkonu trestu, dosp ti k naprosto bezpečnému záv ru, že p evýchova jmenovaného jest jifl skon ena a že jsou zde závažné d vody pro to, aby žádost za milost byla doporu ena k p íznivému vy ízení. Tvzená nervová choroba manželky odsouzeného není takovou závažnou okolností, nehledíc ani k tomu, že není doloflena.

Za tohoto stavu v ci rozhodl proto nejvyšší soud podle § 205 odst. 3 tr. 5. takto:

ž á d o s t s e z a m í t á.

⁸ Usnesení ve v ci žádosti o milost JUDra Jaromíra Kopeckého z Prahy, t. . v znice Valdice u Jiřína, vydané Nejvyšším soudem v Praze dne 24. břevna 1955 s ozna ením 1 T 3/53. Dokument obsahuje základní informace o procesu a pobytu Jaromíra Kopeckého a krátké shrnutí jeho trestné iinnosti, d vody ke kladnému schválení žádosti a od vodn ní rozhodnutí soudu. Dokument je psán psacím strojem na papír formátu A4. ádkování bez v t-ích mezer a text zarovnán doleva. V dolní ásti dokumentu se nachází modré razítko Nejvyššího soudu a vedle razítka je ne itelný a rozpítý podpis, psaný modrým inkoustem. Dokument pochází z vodou poní eného spisu, který je nyní uložen v Národním archivu v Praze, fond Nejvyšší soud Praha, signatura 1T 3/53, Rt 217/90.

Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná (§ 31 odst. 2 tr. .)

V Praze dne 24. června 1955.

Předseda senátu:

JUDr Jaroslav Novák v. r.

Za správnost vyhotovení

vedoucí úředník oddělení:

nečitelný podpis^u

NEJVYŠŠÍ SOUD^{v9}

⁹ Národním archiv, fond Nejvyšší soud Praha, signatura 1T 3/53, Rt 217/90.

^u nečitelný podpis, pravděpodobně modrým inkoustem

^v modré razítko kulatého tvaru NEJVYŠŠÍ SOUD

5.

1960, 10. KV TNA, PRAHA - PROHLÁŠENÍ JUDRA JAROMÍRA KOPECKÉHO O ZACHOVÁNÍ ML ENLIVOSTI

Prohlášení¹⁰

Prohlašuji, že po svém propuštění z výkonu trestu zachovám naprostou ml enlivost o věm, co jsem se během výkonu svého trestu dozvěděl.

Jsem si vědom toho, že všechny moje poznatky během výkonu trestu získané jsou součástí státního tajemství a že se vystavím trestnímu stíhání pro protistátní trestní čin, kdybychom tento svůj slib ml enlivosti jakkoliv porušil.

Prohlašuji, že nemám proti správ NPT žádné požadavky s výjimkou nevyužívaných peněžních odměn, které mi budou zaslané dodatečně.

Ve Valdicích 10. května 1960^w

Kopecký^x

autentický vlastnoručný

¹⁰ Dokument je strojově napsán na flutém papíře, vyřezaný gramofonem a formátu A5. Na levé straně na dvou místech prodloužen a svázan do ucelené složky. Podepsaný Jaromír Kopecký v dokumentu prohlašuje, že po svém propuštění z výkonu trestu zachová naprostou ml enlivost o celém průběhu svého trestu. Dále je zde prohlášení o nevyužívaných peněžních odměnách, které budou Kopeckému zaslané dodatečně. Dokument je uložen v osobním spise Jaromíra Kopeckého, který je součástí vodou poníženého spisu, který je nyní uložen v Národním archivu v Praze, fond Nejvyšší soud Praha, signatura 1T 3/53, Rt 217/90.

^w razítko červené barvy 10. května 1960

^x vlastnoručný podpis Kopecký